

Največji slovenski tednik v Združenih državah
Izhaja vsako sredo.
Naročnina:
Za člana, na leto.....\$0.98
Za načlane.....\$1.50
Za izposojnino.....\$2.00
NASLOV uredništva in upravnništva:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telefon: Canal 2487

The largest Slovenian Weekly in the United States of America.
Issued every Wednesday
Subscription price:
For members, yearly.....\$0.98
For nonmembers.....\$1.50
Foreign Countries.....\$2.00
OFFICE OF PUBLICATION:
1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill.
Telephone: Canal 2487

Entered as Second-Class Matter January 18, 1915, at the Post Office at Chicago, Illinois, under the Act of August 24, 1912.

ACCEPTANCE FOR MAILING AT SPECIAL RATE OF POSTAGE PROVIDED FOR IN SECTION 1103, ACT OF OCTOBER 3, 1917, AUTHORIZED ON JUNE 22, 1918.

No. 29—Štev. 29.

Chicago, Ill., 23. julija (July) 1919.

Leto V. Volume V.

Ameriške vesti.

ČLAN JUGOSL. MIR. DELEGA-CIJE DOSPEL V CHICAGO.

Važno predavanje.
Medicinec Jurij Biankini, nečak Dr. Ante Biankinija iz Chicaga je dospel te dni v naše mesto. G. Jurij Biankini se je mudil dlje časa kot član jugoslovanske mirovne delegacije v Parizu.

Vsled povabila odbora podruž. "Woodrow Wilson" S. N. Z. št. 7 Chicaga, Ill. bo priredil z Jurij Biankini v soboto, dne 26. t. m. zvečer ob 8ih v slovenski cerkveni dvorani (vogal So. Lincoln St. in W. 22 Pl.) važno predavanje. Poročal bo o delovanju ter vseh jugoslov. mirovne konference in o položaju v domovini.

Chikaški Slovenci in Slovenke! Vdeležite se tega zanimivega predavanja polnoštevilno.

Predsednik Wilson priporoča senatorjem odobritev Lige narodov.

Washington, D. C. 17. julija.— Ker senatorji republikanske stranke nikakor ne odobravajo Lige narodov, jih je pričel predsednik Wilson vabiti k sebi na posvetovanje. Pri tej priliki jim je toplo priporočal, da naj senatska zbornica Ligo narodov potrdi brez vsake rezervacije, ker ista bo v zaščito in korist ameriškega ljudstva.

Dosedaj se je predsednik Wilson v tej zadevi že posvetoval s senatorjem Me Cumber, Colton, Nelsonom, Kenyonom, Kelloggom, Mc Naryem in Capperjem. Vse kaže na to, da poteklo še več tednov, predno pride zadeva o sprejemu Lige narodov v odglasovanje pred senatsko zbornico.

Dosti senatorjev ne odobrava Lige narodov, ker se je na podlagi neke tajne pogodbe določilo Shantung provinco na Kitajskem kot japonsko posest.

Shantung provinca šteje okrog 40 milijonov prebivalstva.

Predsednik Wilson v bolniški postelji.

Washington, D. C. 21. julija.— Ko se je predsednik Wilson danes vrnil iz Hampton Roads domov, mu je njegov asebni zdravnik podadmiral Dr. Grayson svetoval, da naj se takoj vleže v posteljo, ker trpi na griži.

Kongresnik Sabath se je zavzel za Čeho-Slovake na Ruskem.

Washington, D. C. 17. julija.— Kongresnik A. J. Sabath iz Chicaga je danes naprosil predsednika Wilsona, da naj pomaga domov onim 75,000 čehoslovanskim vojakom, ki se borijo z boljševiki v Sibiriji. Z njim vred je bil pri predsedniku tudi Jaroslav J. Zmrhal, glavni uradnik Češke ameriške narodne Zveze.

Kongresnik Sabath je pojasnil predsedniku, da se mnogo izmed teh vojakov bojuje že 4. leto; prestati so morale te čete več gorja, kakor katere druge. Vsled tega naj bi se vso čehoslovško armado poslalo iz Sibirije domov; na stotine teh vojakov je doma iz Chicaga, kjer jih njih sorodniki težko pričakujejo.

do v počast amerškemu predsedniku Wilsonu. To parado si bo predsednik ogledal.

Izjava Dr. Korošca.

Washington, D. C. 17. t. m. je dobil inozemski informacijski urad države S. H. S. iz Belgrada daljši kablogram, v katerem poroča začasni ministrski predsednik in minister za zunanje zadeve Dr. A. Korošec, da so vse vesti o političnih nemih nemirih v Srbiji izmišljene, tako tudi glede nemirov v Črni Gori in Bosni.

Sovražniki nove jugoslovanske države (Nemci Ogrji in Bolgari) skušajo oslabiti in inozemskih listih očrniti pred svetom zedinjeno državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, češ. da ta država ne bo uspela. Vsa slična natolečevanja in opravljanja so do cela izmišljena in neresnična. Vsaka vest o nekaki zaroti v Belgradu je neosnovana.

Ameriški Jugoslavlani! Ne verujte torej tem lažnjivim poročilom naših narodnih sovražnikov.

Zmaga suhačev. — Produkcija vina doma, prepovedana.

Washington, D. C. 17. julija.— Suhači, ali prohibicionisti so dosegli danes zopetno zmago v kongresni zbornici. Dasiravno je izdelal kongresnik Wilson iz Pennsylvanije amandament k prohibicionisti postavi, da naj bi ljudstvo doma izdelovalo vino in pivo za lastno uporabo, je bil njegov predlog zavrnjen z 72 proti 50 glasovi. Californijski kongresnik Kahn, največji nasprotnik mo-krote, je tekem debate celo razkladal in priporočal, da se ne sme doma niti sadjevca (mošta) ali bezovega vina delati, ker to sta tudi opojni pijači. Njemu je pritrjeval kongresnik Fitzgerald in posledica temu je bila, da je bil ta predlog sprejet z 76 proti 46 glasovi.

Op. urd. — Čudno se nam zdi, da se je vdeležilo tega glasovanja samo tako malo kongresnikov? Skupno število dštih znaša 435, pa jih je glasovalo samo dobra tretina. Suhači so pri tem zbornali gotovo vse svoje pristaše skupaj, samo da so zmagali. Če bi se bilo tega glasovanja vdeležilo več kongresnikov, bi suhači gotovo ne prišli do premoči, ali zmage. — Ameriška svoboda, kje si!

Naval inozemcev v Evropo.

New York, N. Y. — V tednu od 6. do 12. julija t. l. je odpotovalo iz tukajšnjega pristanišča 6540 inozemcev; vozijo se na 6 večjih parnikih. Od leta 1914 ni še nikdar odpotovalo v enem tednu toliko inozemcev domov. Največ izmed teh je bilo Italijanov.

V zveznem carinskem uradu imajo dela čez glavo, ker se mora vsak potnik zgledati v tem uradu in v svrhu potrdila in pregledovanja njegovega potnega lista. Pred poslopjem tega urada so stale dan na dan po cel blok dolge vrste potnikov; za red je morala skrbeti policija.

V par dneh, ko bo še potniški promet z Nemčijo odprt, je pričakovati še večjega navala v Evropo.

Hooverjev povratek.

New York, N. Y. — Herbert C. Hoover, generalni ravnatelj "reliefa" v Evropi, se bo vrnil v Ameriko še le enkrat na jesen, ko bodo po raznih krajih gotovi z žetvijo in ko bodo spravili vse poljske pridelke pod streho. To poročilo je došlo te dni v urad Ameriške pomožne administracije. Dne 21. t. m. sta se odpeljala v Evropo Mr. Hooverju naproti njegova žena in mlajši sin.

Zrakoplov padel na hišo — 11 oseb usmrčenih.

Dne 20. t. m. ob 5 uri popoldne se je pripetila v Chicagu povsem nepričakovana nesreča, katero je povzročil orjaški zrakoplov "Wing Foot", last Good Year Tire and Rubber Co. iz Akron, Ohio.

Ko je delal označeni zrakoplov svoje polete v bližini Grant parka, je padel iz visočine 1200 črevljev z velikansko silo na streho Illinois Trust and Savings Bank poslopja. Pri tem je nastala eksplozija gazolina pri zrakoplovu, kar je zajelo okrog 150 klerkov označene banke v ogenj. Enajst oseb je bilo na mestu usmrčenih ali obžganih, 28 pa nevarno ranjenih. Oblasti so uvedle strogo preiskavo. Pilot zrakoplova Jack Boettner se je še pravočasno rešil s "parašutom."

Zahteve premogarjev.

Dne 10. t. m. se je vršila v Terre Haute, Ind., konvencija XI. okrožja premogarske unije United Mine Workers, ki šteje nad 30 tisoč premogokopov. Delegatje tega zborovanja so odobrili predlog, da zahtevajo podražiljenje, ali nacionalizacijo vseh rudnikov širom držav; dalje se mora v prihodnji plačilni lestvici uvesti samo 6 urno dnevno delo, 5 dni v tednu, povišanje plače za 40 odstotkov in minimalno plačo \$7. — na dan; za čezurno delo se bo zahtevalo celo plačo in pol, za delo ob nedeljah in postavnih praznikih pa dvojno plačo.

Konvencija je poslala predsedniku Wilsonu brzojavko, kjer se je zahtevalo odpoklic generalnega poštarja Burlesona, ker ne postopa pravično z organiziranim delavstvom. Naprosilo se je tudi predsednika, da naj pomilosti vse politične jetnike, obsojene na podlagi espionažne postave vpoštevši tudi Evgen V. Debsa.

Vlada zaprla paromlin.

Minneapolis, Minn., 19. julija.— Zvezna živilska administracija je danes preklicala postavno obrtno dovoljenje znane tvrdke Orntola Mill and Elevator Co. v Minneapolis. Ta družba je bila vsled tega kaznovana, ker ni izročila živilski administraciji svote dobička, katerega je naredila več kakor predpisano. Označena družba ima v državi Wisconsin, Minnesota in North Dakota več svojih žitnih skladišč.

Poštna zveza z Nemčijo.

Washington, D. C., 17. julija.— Generalni poštar Burleson je izdal naredbo glede takojšnje zopetne poštne zveze med Združenimi državami in Nemčijo. Pisma se sedaj lahko pošilja na Nemško po istih določbah kakor pisma, namenjena v druge evropske države. Paketna pošta z Nemčijo bo pa zopet odprta v par dneh.

Amerikanci se ženijo na Francoskem.

Pierre Figerou poroča v listu "L'Avenir", da so poroke med ameriški vojniki in francoskimi mladenkami vedno bolj na dnevnem redu; povprečno se poroči sedaj 30 takih parov na dan. Nad 10,000 ameriških vojakov je doslej že sklenilo zakonsko zvezo s Francozinjami; to število bo pa kmalu naraslo na 15,000. Nekateri izmed teh bodo za stalno ostali na Francoskem, za drugim bodo pa prišli lepe francoske neveste semkaj v Ameriko.

Figerou zatrjuje dalje, da bo de taka zveza bolj utrdila prijateljstvo med Francijo in Ameriko, kakor pa Liga narodov. Te poroke bodo rešile še drugo važno narodno vprašanje v Franciji — nadomestilo moških, katerih ondi silno manjka vsled izgub v minulih vojnih.

Inozemske vesti.

Mirovni pogoji za Avstrijo.

Pariz, 21. julija. — Avstrijski mirovni delegatje imajo sedaj v rokah vse gospodarske, finančne in odškodninske pogoje v svrhu sklepanja miru. Prvi pogoji, ali prve mirovne določbe so bile izročene avstrijski mirovni delegaciji že 2. junija; konečne jim je pa izročil glavni tajnik mirovne konference M. Dutasta — večeraj.

Pogoji zavzemajo vse točke, katere naj bi avstrijski delegatje je odobrili in podpisali tekem 15 dni po uročitvi. Izročitev teh pogojev se je vršila večeraj brez kakih posebnih ceremonij.

Dodatno k že objavljenim pogojem z dne 2. junija zahtevajo zavezniki, da morajo Avstriji poravnati vojno odškodnino slično Nemcem. V to svrhu mora Avstrija določiti svojo posebno komisijo. Odškodnino bo treba plačati zaveznikom v gotovem denarju, v bondih in v izročitvi gotovega števila glav goveje živine ter konj. Poleg tega bodo morali Avstriji Italijanom vrniti več znamenitih historičnih predmetov, slik in dokumentov, katere so zaplenili in odvzeli v minulih vojnah z Italijo.

Vse avstrijski predvojni državni dolg bo treba sorazmerno razdeliti med vse nove države, ki so nastale na teritoriju stare avstro-ogrške monarhije. Avstrija mora tudi urediti svojo staro denarno valuto s tem, da izmenja star denar in državne bonde. Dalje mora Avstrija izročiti zaveznikom vse trgovske in druge ladje na morju ter 20 odst. brodogoja na rekah.

Na podlagi vojaških določb ne bo smela znanprej avstrijska armada šteti nad 30,000 mož vpoštevši častnike in še ti morajo biti sami prostovoljci. Avstrijsko armado se mora že tekem 3 mesecev znižati na to število. Vojaška obvezna služba v Avstriji mora biti odpravljena; določena armada 30,000 bo služila le v domače obrambne svrhe in kot straža na mejah.

Tekom 3 mesecev mora Avstrija izročiti Italiji 4000 krav (mlekaric) Srbiji in Rumunski pa po 1000; dalje mora dati Avstrija Italiji 1000 telic, Srbiji 300, Rumunski pa 500; 50 bikov Italiji po 25 pa Srbiji in Rumunski; po 1000 telet vsaki izmed teh držav; 1000 volov Italiji po 500, Srbiji in Rumunski; 2000 prešičev Italiji, po 1000 konj in 1000 konj in ovce Srbiji ter Rumunski.

Dalje bo morala dati Avstrija za dobo 5 let tem državam les, železno rudo in magnezij, v toliki meri, kolikor se je tega blaga v predvojnem času eksportiralo. Vse brzojave in kablje, ki tečejo po Italiji!!! določenem ozemlju, mora Avstrija zaveznikom prepustiti.

V avstrijski odškodninski komisiji bodo tudi zastopniki vlade Združenih držav, Velike Britanije, Francije, Italije, Grške, Poljske, Rumunske, Čehoslovakije in države S. H. S.

Kralj Peter zopet doma.

Belgrad, 18. julija. — Kralj Peter je dospel večeraj s posebnim vlakom v Arandjelovac na Srbsko; vlak mu je dala na razpolago grška vlada. Dasiravno je svilasi kralj Peter odklonil vsako posebno ceremonijo v zvezi z njegovim povratkom, ga je ljudstvo na postajah navdušeno pozdravljalo. Kralj Peter se je mudil doslej dlje časa v prostovoljnem pregnanstvu na Grškem.

Nemci vračajo belgijske stroje.

Bruselj, Belgija, 21. julija. — Večje in druge nemške industrijske tvrdke vračajo z veliko naglico Belgijcem svoječasno zaplenjene stroje in orodje, vsled česar bodo pričele belgijske tovarne zopet kmalu obratovati. Skupna tonaža teh vrnjenih strojev znaša 3000 ton tedensko, ali 18.000 vsega skupaj.

Nemški poslanik za Avstrijo.

Dunaj. — Vlada avstrijske republike je odobrila imenovanje grofa Ulrich von Brockdorff Rantzau nemškimi poslanikom za to republiko.

(Grof Brockdorff Rantzau je bil načelnik prve nemške mirovne delegacije v Versailles pri sklepanju miru ga je zastopal Herman Mueller nemški minister zunanjih zadev, ker je grof Brockdorff Rantzau odstopil od načelnništva.)

Italijanske vojne izgube.

Rim. — Vrhovno italijansko armadno poveljništvo poroča, da znašajo skupne izgube Italije na vseh frontah 460,000 mrtvih. Od tega števila je bilo 16,362 častnikov. Število ranjencev znaša 947.000 mož vpoštevši; 33,347 častnikov. Število popolnoma pohabljenih vsled vojne znaša pa 300,000.

Izgube Francozov.

Pariz. — Uradno se poroča, da je bilo v minulih vojni do 11. nov. 1918 ubitih in pogrešanih 1,366.235 francoskih vojakov in častnikov. Število žrtev v armadi znaša 1,089,700 ubitih, 265,800 pa pogrešanih, ali 16,2 odst. skupne mobilizirane armade (8,410.000 mož). Število žrtev pri francoski mornarici pa znaša 5,521 ubitih in 5,214 pogrešanih, to tvori 4.19 odst. izmed celokupnega moštva mornarice.

Boljševiki zaprli švedske diplomate v Petrogradu.

Stockholm, 21. julija. — Semkaj prihajajo poročila, da je boljševiška vlada v Petrogradu zaprla 5 uradnikov tamošnje švedske legacije. Zajedno se semkaj poroča, da bodo boljševiki aretirali tudi poslanike drugih narodov, ali držav.

Bela Kun odstopil.

Dunaj, 19. julija. — Predsednik ogrske komunistične vlade Bela Kun je moral resignirati. Na njegovo mesto je bil postavljena trojica, sestojča iz radikalnih vodijev in sicer: Varga, bivši minister socialnih zadev, Mozes!! Alparj ter Tibor Szamuely (Samuel!!) Nova vlada v obliki triumvirata je zahtevala od Habricha, poveljnika mesta Budimpešta — predajo. Za triumviratsko vlado se je takoj prijavilo več prostovoljcev, bivših telesnih stražnikov Bela Kuna. Nova ogrska vlada zatrjuje, da so zavezniki, ali preslabi, ali pa preboječi, ker si ne upajo s silo nastopiti na Ogrskem.

Vsa Kunova "rdeča" armada se je razpršila; vrednost ogrskih kron je padla daleč pod prejšnjo ceno. Vsled pomanjkanja živil v Budimpešti je ljudstvo do cela obuppano.

Nove grozote v Budimpešti.

Berlin, 20. julija. — V Budimpešti so se pojavile nove grozote in terorizem "rdeče" garde, ki presega še terorizem za časa Kunovega vladanja. Mesto imajo sedaj v rokah nove čete, imenovane "čete grozote". To vojaštvo je napadlo vse Kunove pristaje in vojake, ko jih je razorožilo, je dobil razjarjen "proletariat" orožje v svoje roke. Na-

čelnik te armade, bivši osebni Kunov prijatelj je izdal na ljudstvo proklamacijo, v kateri prosi, da bi se mu pridružili prostovoljci in ljudski komisarji.

Dne 18. t. m. je bil spušen v vodo novi ogrski monitor "Marxon"; pri tej priliki je drugi ogrski monitor "Szamos" skrivoma pobegnil po Donavi in so ga častniki izročili Srbom. Kasneje se prosili častniki tega monitorja, če se smejo bojevati napram ogrski sovjetski vladi. Srbi so jim to proužno ugodili, na kar so jim se odpeljali uporni, ogrski pomorščaki po reki Tisi do Segedina.

Izjava Bolgarov.

Bern, 21. julija. — Bolgarska mirovna delegacija bo v kratkem času dospela v Pariz, kjer se bo skušala na podlagi Wilsonovih načel izgovarjati, čemu je šla v vojno? Bolgari trdijo, da niso začeli vsled tega vojne, da bi si pridobili kaj tujega ozemlja, ampak zato, da bi svoje domačine v Macedoniji osvobodili. Bolgarska je pri volji poravnati vse spore na Balkanu na podlagi samoodločevanja — po znanih Wilsonovih načelih.

Vsled tega je bolgarska vlada že naprosila, da naj se imenuje mednarodno nevtralno komisijo, ki naj bi započela investigacije o vzrokih in početjih minulih balkanskih vojn.

Nova iznajdba.

Bern. — Švicarski listi poročajo o novi iznajdbi nekega nemškega inženirja ki je sestavil plinov turbinski stroj za zračna letala. Ti novovrstni stroji ne povzročajo nikakega ropota, ter so tako močni, da potuje lahko do 64 oseb v takem letalu.

Italijani perejo svoje umazano perilo.

Rim, 17. julija. — List "Popolo Romano" odločno zatrjuje, da so bile nedavno v svet sprožene vesti o spopadih med Francozi in Italijani v Reki — izmišljene. O nemirih v Reki je na obširno pisal dopisnik chikaškega lista "Tribuna" in "New York Times." Pri tem zatrjuje označeni list, da se pripisuje Italijanom na krivičen način vsako grozodejstvo v Reki in da bo italijanska vlada pojasnila svetu celo stvar, v pravi luči.

Položaj na Reki.

Dunaj. — Situacija v Reki je je še vedno taka, kot je bila tekem zadnjih mesecev. Vsled medsebojne narodne mržnje je vlada določila, da morajo sedeti gostje po kavarnah porazdeljeni po svojih narodnostih in političnih prepričanjih.

Zadnji nemiri v Reki so se vršili pred dobrim tednom vsled tega, ker sta baje dva francoska vojaka vrla na tla italijanski grb pri hiši nekega stanovnika; to je ljudstvo tako razburilo, da je označena dva Francoza napadlo in ubilo.

Pred enim mesecem je nek francoski častnik zapazil, kako je nek italijanski civilist trgjal in zbadal sliko predsednika Wilsona, z nemško čelado na glavi. Častnik je ves razjarjen pričel onega civilista klofutati. Ta slučaj je bil kasneje naznanjen policiji, ki je vso zadevo potlačila in zamolčala.

Proti Slovencem. Radi naše koroške zmage so se masčevali nemški dijaki na eksportni akademiji na Dunaju nad slovenski dijaki, da so jih vrgli iz šole. Slovenskih eksportnih dijakov na Dunaju je 30.

Društvena naznanila in dopisi.

Iz urada društva sv. Jožefa št. 56, Leadville, Colo.

Naznanjam vsem članom tega društva, da je naše dosedanji tajnik Frank Cerjak odstavil urad in da sem jaz, spodaj podpisani stopil na njegovo mesto. Zato prosim vse člane, kateri so na potnih listih, da od sedaj naprej pošiljajo vse društvene prispevke na moj naslov. Dalje prosim, da vsak član pazi, kdaj mu poteče potni list. Kdor bo zaostal s plačili, vsak sam zna, kaj ga lahko zadene.

Dobro bi bilo, da bi se člani malo bolj udeleževali mesečnih sej; posebno velike važnosti bo seja 14. avgusta; na tej seji se imamo dogovoriti glede veselice, katera se bo vršila dne 31. avgusta. Na seji se bo izbralo može, kateri bodo delovali na tej veselici. Zatorej naj nobeden ne zamudi te važne seje dne 14. avgusta.

S sobratskim pozdravom
Joseph Ponikvar, tajnik,
610 W. 2nd St.,
Leadville, Colo.

NAZGANILO.

Iz urada tajnika društva sv. Janeza Evang., št. 65, Milwaukee, Wis.

S tem naznanjam vsem cenjenim članom in članicam našega društva, da sem se preselil iz 511 Park St., na 538-2nd ave. V zadevi, kar se tiče plačevanja asesmentov, ali drugih tajniku spadajočih se reči, prosim torej, da se obrate sedaj na zgoraj označeni novi naslov.

S sobratskim pozdravom
John Močnik, tajnik.

NAZGANILO.

Iz urada dr. Marije Pomagaj št. 78, K. S. K. J.

Tem potom opozarjam vse tiste članice, ki dolgujejo na asesmentu, da istega poravnajo gotovo do 24. julija. Pol leta je že minulo, in čas je, da ima vsaka plačan asses., ker naša blagajna od dne do dne bolj nazaduje. Upam, da bode vsaka vpoštevala to, ker sicer moram dotično suspendirati, ker iz blagajne nam ni mogoče vedno plačevati asesmenta.

Marija Blaj, tajnica.

NAZGANILO.

Iz urada društva sv. Ane št. 127 KSKJ, Waukegan, Ill.

Cenjene sestre—
Kakor vam že nekaj znano, smo sklenile na zadnji mesečni seji, da bomo imele članice gofio-menjenega društva skupno spoved dne 26. julija in skupno sv. obhajilo dne 27. julija pri prvi sveti maši. To bomo priredile v počast patroni in zaščitnici našega društva, sv. Ani, koje praznik se bo ta dan obhajal.

Prosim torej vse cenjene sestre, da pridete polnoštevilno 15. minut do 8 ure v navadni zborovalni prostor, da potem korporativno odkorakamo k prvi sv. maši. Sv. maša se bo brala za vse pokojne in žive članice našega društva.

Sosterski pozdrav
Katarina Mauser, tajnica.

NAZGANILO.

Iz urada društva sv. Valentina št. 145, Beaverfalls, Pa.

Naše društvo je določilo na zadnji mesečni seji dne 13. julija sledeče:

Vsak član, ki živi najdalje 15 milj od našega društva, si mora vzeti prestopni list in sicer v slučaju, ako se nahaja kako drugo društvo naše Jednote ravno v istem mestu, kjer dotičnik živi. Ako pa tam ni nikakega društva, spadajočega h K. S. K. J., potem ostane tak član še pri našem društvu. To se je določilo in sklenilo zaradi tega, ker ima društvo vedno dosti stroškov in situosti s takimi člani, ki živijo oddaljeni od društvenega sedeža.

Dalje opozarjam vse one naše člane, ki se mislijo vrniti v staro domovino, menda jih bo dosti, da ne bi kdo ostal dolžan društvu na asesmentu, ker s tem bi imelo društvo občutno škodo. Vsled tega se je sklenilo, da vsak član, ki dolguje društvu več kot en mesečni asesment, se ga suspendira, ali pa izloči iz društva in Jednote, saj tako pravila Jednote določajo.

Prosim torej vse naše cenjene člane, da naj izvolijo ta sklep društva vpoštevat in se po njem ravna, to bo v korist vam in pa tudi društvu.

Vsak član, ki odpotuje v staro domovino, naj svoj dolg točno poravnava in naj si vzame odstopni list ali pa potni list. Potni list velja za dobo dve leti in ne dalje. To velja za one člane, ki se mislijo še na v Ameriko vrniti. Vsem članom, ki bodo odpotovali v domovino, želim srečno potovanje.

Sobratski pozdrav
Josip Kemfelja, tajnik.

NAZGANILO.

Vse tiste cenj. člane in članice, ki živijo izven sedeža društva sv. Jeronima št. 153, Canonsburg, Pa. prosim, da mi kmalu spovedne listke vrnejo, da bom potem lahko poslal poročilo duhovnemu vodji.

Dalje se je tudi sklenilo na zadnji redni društveni seji, da dobi vsak posamezni član poleg Jednotine nagrade za vsakih 5 novih kandidatov v celem letu svoto \$2.50, za deset pa \$5.00 tudi od našega društva. Torej na noge, dragi mi bratje in sestre! Požurite se vsak za te lepe nagrade! To bo v korist Vam, društvu in tudi naši KSKJ. Kolikor več čilih članov pridobimo, toliko bomo bližje naše solventnosti.

S sobratskim pozdravom
John Felhan, tajnik,
Box 174, Houston, Pa.

NAZGANILO.

Cenjenim članicam društva sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. Jednote, Cleveland, Ohio, naznanjam, da sem se radi odhoda iz Clevelanda prihodnji mesec, morala odpovedati tajniškemu poslu. Sestra Julia Malli je bila izvoljena za mojo naslednico.

Prošene ste cenjene sestre, da pošljete od sedaj zanaprej vse listine, pisma ali karsibodi tikajočega se društva, naslovljeno na **Julia Malli, 1105 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.**

Tem potom vas prav lepo zahvalim za vso naklonjenost, ki ste mi jo zkazale za časa mojega delovanja na društvenem polju med vami in upam in želim, da bode vaše ravno take napram novi tajnici. Nekatere seveda bi bile lahko malo boljše s tem, da bi bolj redno plačevale svoj mesečni asesment, in bi s tem tajnici veliko dela odvezle, katerega ima brez potrebe, in bi Vam bila gotovo zelo hvaležna zato.

Drage mi sestre! Moja zadnja beseda kot prejšnja tajnica naj bodo:

“Delujte vredno v sesterski ljubezni in složnosti, ena za vse in vsi za eno in napredek bo siguran. Tudi ne pozabite našo slavno Jednoto. Na noge in pokažite, da žensko društvo sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. Jednote, ki je že trikrat dobilo nagrado od Jednote, jo lahko dobi še v četrti s tem, da pridobi največje število članic. Naš Mladinski oddelk se tudi lahko za veliko število pomnoži, ker upam, da se bo zgodilo v najkrajšem času.

K sklepu Vam se kličem: “Živelo društvo sv. Marije Magdalene! Živele članice! Bodite pozdravljene!”

Mary Macerol, bivša I. tajnica.
Cleveland, O., dne 18. julija 1919.

NAZGANILO.

Iz urada društva Sv. Marije Magdalene št. 162 K. S. K. Jednote se naznanja članicam, da se je sklenilo pri zadnji mesečni seji, ki se je vršila 7. julija, da bo imele društvo skupno sv. obhajilo v nedeljo 27. julija pri drugi sv. maši ob osmi uri, v čast sv. Mariji Magdalene, naše društvene patronice.

Prošene ste, da se zberete ob 7:45 v novi šoli Sv. Vida, od koder bomo skupno odkorakale v cerkev.

Sklenilo se je tudi pri tej seji, da se od sedaj zanaprej ne bo nič več zakladalo za članice, to se pravi mesečnega asesmenta. Katera ne bo plačala vsak mesec, bo suspendirana po Jednotinih pravilih. Torej prosim vas, da se vsaj toliko zanimajte za društvo, da boste vredno plačevale svoje društvene asesmente.

S sesterskim pozdravom,
Julia Malli, tajnica.
1105 E. 63rd St.

ČLANOM IN ČLANICAM DR. SV. VIDA ŠT. 25.

Gospod urednik:—
Sedaj pa zopet par vrstic. Nisem vas nadlegoval že precej časa; sedaj pa moram malo na dan,

drugače bi morda rekli: Kje so pa Clevelandčani!”

Saj vem, da boste zdajle pričakovali kak grozen protest, ali pa kako slšno izjavo v zadevi “reinsurance”. Pa zmotili ste se. Kaj, še istega je potreba? No, nikakor ne, saj istih je vse mrgoleto v našem “Glasiču”. Čemu torej upitje in maščevanje, čemu kritiziranja v uri potrebe!

Naše društvo, ki je bilo o tej točki dobro poučeno, je soglasno odobrilo sklep glavnega odbora že na prvi seji, ter se je izjavilo za reinsurance; to pa zato, ker mi se ne nahajamo v državi Illinois, ali pa v Penna., pač pa v državi Ohio in nam je za bodočnost ter obstanek naše organizacije, nikakor pa ne za prazne bojaželne napade. Naše društvo je tudi že imelo precej opraviti pred leti z nekaterimi ali onimi, ki so to nevihtno zanetili; zato jih dobro poznamo in le čakamo, kako bo skrita politika prišla nazdruje na plan iz blamaže in kak sad bo rodilo to nebratsko početje. Samo toliko o reinsurance. Sicer pa imam nekaj, kar želim, da pride med vse sestre in sestrese našega društva tudi med one, ki se niso zadnjih par sej udeležili.

Je že tako, da hoditi na sejo je trnjeva pot in pri vsi veličnosti društva je nas včasih toliko, da bi človek z enim dolarčkom vse “potretal”.—Pa tako ne gre dragi mi bratje in sestrese! Nekateri res preveč zanemarjate svoje dolžnosti. Ne rečem, da ni eden, ali drugi opravičen izostati od seje, ker ima kaj važnega, da ne pride enkrat ali dvakrat; v kakem slučaju kedo drug zanj plača; ampak ostajati od seje mesec za mesecem, kar po 6 do 12 mesecev, to je pa od sile in se te vaše malomarnosti ne more kar tako hitro odpustiti. Vem dobro, da nekateri nimajo prav nobenega tehtnega vzroka ostati doma, da pošljejo svojega otroka na sejo s knjižico; pa to vseeno delajo. Drugi pa pridejo plačati in gledajo, kako bi se dalo čim preje izmuzniti iz dvorane še predno se seja prične. Tak član se gotovo srečnega počuti, ako uide iz dvorane in gre isto uro drugam tja. Čas, namesto da bi bil na društveni seji, ki je zanj ravno tako velikega pomena, kot za predsednika in za ostali odbor. Sicer opažam, da so seje zadnji čas mnogo bolj obiskane, kakor so bile kdaj poprej, ali to vendar se ni dovolj. Dober in vesten državljan ni oni, ki ne hodi na voličke, in ki se ne skuša informirati, za kaj naj bi glasoval in za kaj pa ne. Ravno tako je tudi s člani podpornega društva. “Pustimo seje in vse skupaj tja v en dan, pa ne bo nič. Ali naj pa odbor sam ukrene kar hoče!” tako se izgovarjajo.

Pomnite, ako odbor ne bo dobro gospodaril, trpi posledice in kazen celo društvo. Vsi smo gospodarji celega društvenega in Jednotinega premoženja in vsi se moramo tega zavedati; od mere našega zanimanja za društvo je odvisna naša sedanost, pa tudi naša bodočnost. Da res, to sem Vam že večkrat oporekal, ker je čista resnica in ker imam tudi vzroke zato. Poglejte na zadnji seji je bilo treba, da bi bil vsak član navzoč. Šlo je namreč za zelo važno vprašanje, za tedensko bolniško podporo, ali naj se asesment za isto zvišna, ali zniža, tako tudi podporo? Jaz vem, da naj bi članstvo na seji odločilo to, ali drugo važno stvar, in poleg tega bi se vas še dobilo na stotine, ki bi nas potem držali za vrat, da nismo prav storili. Čemu ne pride torej na sejo oni, ki kaj radi godrnjate, čez sklepe seje?

Kakor znano mnogim sobratom, smo bili to leto, oziroma minulo leto precej prizadeti zaradi boleznih (španske influence). Imamo že več bolnikov, ki so dobili že celo, ali pa polovično podporo in na ta način je prišla naša društvena blagajna pod normalno, ali določeno svoto, da moramo podporo znižati s \$6.— na \$5.— tedensko, ali drugače zadostiti blagajni. Po precej živahni debati in razmotrivanju smo sklenili, da nismo ne za eno, ne za drugo, pač pa za tretje in to je, da se okorajžimo in ojačimo vsi kot en mož, da privedemo veličansko veselico, ki naj se vrši na prostem, zato pripravnem prostoru. Na ta način bi bila dana prilika, da bi se naši sobratje in sestrese vsi zdramili, in privedli na to veselico vse svoje družine, znanec in prijatelj. Kaj mislite, kako velik piknik bi to

bi? To bi bila armada dr. sv. Vida. Ali mislite, da tega ne moremo doseči? Ali prirediti? Zakaj vendar ne? Zakaj delajo tako drugi, mi tudi lahko. In še to, mi moramo in mi imamo tudi lep vzrok, da obhajamo letos 25letnico društv. obstanka. In če pomislimo ta prijazni nedeljski čas; nekam moramo iti, da se kratkčasimo. Kaj lepšega pa naj bo za nas, kakor to, da gremo eprkat vsi skupaj kot ena velika družina: stari in mladi v naravo v krasno livado, da se spoznamo med sabo in da bomo videli, kako moči imamo v naši sredini. Da bomo videli pri tej priliki med našimi člani tudi sive častitljive glave, ali pijonirje našega društva in zopet mladike za njimi. Kdo pravi, da to ne bo v korist in v veselje pa tudi v ponos za nas? Da, tako, pa nič drugače. Enkrat vsi na plan! Tako se je sklenilo na zadnji seji. Določilo se je, da bo na prihodnji seji dobil vsak član za en dolar tiketov za ta piknik in da se bo zato lahko zabaval ter veselil z drugimi vred. Ta stvar je bila izročena društvenemu odboru, za kar lahko pričakujete povelja za odhod. Ne bojte se tega dneva, ampak veseljte se. Prireditev bo tako urejena, da bo vsem ugajala. Bolj natančno o tem Vam bo že še pravočasno naznanjeno.

Vas pozdravljam
Anton Grdina, predsed.

Pueblo, Colo.

Naša šolska mladina je prijetno zabavala svoje starejše rojake in rojakinje dne 22. in 29. junija; v vsakem oziru je bil najboljši uspeh. Čast. sestre so res izvežbale mladi drobiž tako spretno, da so se navzoči kar čudili. Nad vse drugo je pa naše ljudi veselilo, ko je prišlo na vrsto kaj v materinem jeziku. Vidijo radi, seveda, če se vadijo njih otroci v svojem jeziku in če se jim vtisne globoko v sree važnost in miloba slovenščina. Narod je napolnil prostorno dvorano sv. Jožefa do zadnjega kotička, in sicer oba večera.

Letos smo imeli 16 graduantov, 9 dečkov in 7 deklic, in sicer Mark A. Stepan, Anthony Pueel, Louis J. Prater, Francis J. Kristine, Louis E. Zobeč, Joseph A. Peček, Joseph J. Mikatič, Joseph J. Hren, Joseph J. Krasovich, Elizabeth C. Kolar, Mary C. Blatnik, Stephania A. Blatnik, Josephine C. Spedeč, Rose M. Perse, Anna T. Prije, Mathilda B. Stazinski. S Palmerjevo metodo v leposlovju smo imeli tudi dober uspeh, poslal nam je 26 diplom dovršenosti.

Dve deklici se sedaj odpravljata v samostan. Pojdeti kmalo k benediktinkam v Chicago, kjer se izučita za šolske sestre. Nikjer gotovo ne manjka tako sotrudnikov, kakor v duhovskem in redovnem stanu. Drugam, za druge poklice vabijo mladino marsikateri prijetnosti, katerim se je treba odreči v duhovnem ali redovnem stanu, seveda ne ravno tako pocieni, ampak za obilno plačilo od zgoraj. Skušnja učil, da vzame pri tem mnogo premišljevanja, jasnega spoznanja, ker svet vabi, in hitro izvabi: človek bi rad vse užival, kar vidi. Vidne dobrote, četudi male, sedanje, četudi kratke le prehitro prevzamejo ubogo srce; božje ponudbe so človeku kakor mogočni svetovi nad nami, rečemo male zvezdice. Malo se nam zdi, ker je v daljini. — Bog daj, da bi prevečal boljši duh naše družine, potem bo mladina videla pred seboj kaj boljšega. Vinograd Gospod je velik in nad vse rodovitven, le deljaveč in delavk primanjkuje, zlasti jugoslovanskih.

Naša fara se je zopet jela pripravljati na vrtno veselico, katero bomo imeli pri cerkvi 10. in 17. avgusta. — Naši vojaki, kateri so se srečno vrnili, hočejo ostati še prijatelji Uncle Sama. Mr. John Krašovec in Mr. Fr. Vodišek začneta “Boy-scouts” za slovenske mladeniče. Prevzela sta že službo kot Scoutmasters in dva druga, Mr. Albert Thomas in Joe Gregorich bodeda pomagata. Zanimanje je veliko in ne bo prenehalo, ker imata mlada vojaka prvi vojaški značaj.

S pozdravom
Poročevalec.

Bridgeville, Pa.

Cenjeno uredništvo:—
Boj, katerega smo imeli pri naši KSKJ se je za nas srečno končal, kar pa gotovim osebam okrog J. R. Z. nikakor ni po volji. Poslali so namreč na vsa društva K.

S. K. J. nekake cirkularje, oziroma pisma, v katerih se zaletavajo v glavne predsednika in urednika “Glasiča K. S. K. Jednote”. Jokajo in tožijo, kako da se slabo gospodari z našo Jednoto in da je urednik njih neusmiljeni cenzor, ker ne mara priobčevati njih boljševoških člankov.

Jaz se jih drznem vprašati: Kaj vas briga naša Jednota in nje gospodarstvo? Ali mogoče mislite, da nimamo pri naši Jednoti sposobnih članov, ki bodo vse nesoglasje brez vas, ali sami uredili? Da pa gospodarstvo pri naši Jednoti ni slabo, nam kaže naša lepa blagajna, ki menda tudi van diši. Če nismo še v obeh razredih solventni, tega ni kriv sedanji gl. odbor, ampak so krivi glavni odbori minulih let in članstvo ker že niso tedaj uredili pravilne plačilne lestvice. Vse to bomo že sami uredili, saj XIV. konvencija ni več daleč.

Kar se pa tiče našega urednika “Glasiča”, smo mi člani z njim popolnoma zadovoljni, ker je mož na svojem mestu.

Seveda gospodom okrog J. R. Z. pa nikakor ni po volji, ker bi radi zasejali med nami razdor in preprij; kar pa upam, da se jim ne bo tako lahko posrečilo, kakor si mogoče sami mislijo.

Tudi naše društvo je dobilo zgoraj omenjeni cirkular (Ali ne tri različni? Op. ured.) Na društveni seji dne 13. julija se je soglasno sklenilo, da se naj onega cirkularja NE prečita, ampak, da se ga vrže tja, kamor taka roba spada v SMETI. Jaz upam, da bodo tako storila tudi ostala društva naše Jednote, ker to bo najboljši odgovor pristašem J. R. Z.

S pozdravom do vseh članov in članic K. S. K. J.
Ivan Vrtačnik, član dr. št. 21.

Canonsburg, Pa.

Dragi sobrat urednik:—
Cirkularje sem tudi jaz dobil od J. R. Z. Na seji se pa ne bomo mučili z njimi, ne. Jaz sem dobil že prej tako, ali slično povabilo, da naj pošljemo zastopnike na neko sejo tega Združenja; pa nas ne dobijo, za nobeno ceno.

S temi okrožnicami bi radi zanesli preprij v našo Jednoto; pa mislim, da se jim ne bo posrečilo. To ni nič drugega, kakor pesek v oči. Kdo izmed nas je za kakega kralja ali cesarja? Ali nismo vsi za republiko? Odločili pa bodo v domovini v glasovnicami, kakor hoteli. In kaj moremo mi zoper nje? Mi ne bomo pri tem glasovali, ker ne smemo, saj smo vendar ameriški državljani. To Združenje jim usiljuje nekaj, kar sami nočejo tukaj, saj jim ni dosti mar Amerika, ki je tudi republika. Saj smo že večkrat čuli njih govornike, češ, da je naša (ameriška) zastava vsem bolj znamenje robstva. “Dvignimo torej rdečo zastavo, so klicali, na kar jim je zapeljano ljudstvo žal aplavdiralo.

V Glasiču ste zadnjič napisali prav lep in vzpodbuden članek; ali pa na žalost vam moram povedati, da nimamo dosti upanja za pridobitev mladine k naši Jednoti, ker ista je za naš že skoro izgubljena, osobito po takih krajih, kjer ni slovenskih duhovnikov. Dosti takih mladih naprednjakov je, ki nočejo več biti katoličani in ne marajo dosti za sv. zakramente. Čeravno ni odkrit verski nasprotnik, ali iz mlčnosti noče hoditi v cerkev, ali celo k spovedi. Po mojem mnenju res ne bo drugega pota za K. S. K. J. kakor združenje po istih načrtih, kakor jih je nedavno v nekem listu opisal naš sobrat John Jerič.

S sobratskim pozdravom
J. Pelhan.

Op. ured. — Po našem mnenju niso označene razmere krive navedeni mlčnosti naše mladine, temu je kriva le slaba vzgoja ali zanikrnost starišev.

Chisholm, Minn.

Vse drugačno življenje je zavladalo med nami. Slovenci tu v Ameriki, odkar so začela prihajati pisma iz starega kraja.

Prej smo živeli v nekakem dvomu, kaj je z našimi dragimi v stari domovini. Mnogi so veseli, ko so dobili poročilo, da so doma še vsi živi in zdravi. Drugi pa zopet žalujejo, ker marsikdo je dobil žalostno novico o izgubi očeta, matere, brata, sestre itd. A v enem so vsa pisma in poročila enaka, namreč da je veliko pomanjkanje obleke, katere se tudi za drag denar ne more dobiti. Kje so zdalek kričali “Prosvete” in drugih takozvanih “naprednih” listov, ki so pisali, da narod v stari domo-

vinu ne potrebuje obleke in pomoči! Toda kaj briga zapeljive v Chicago, ako narod potrebuje obleke; njim je samo, da bi dobili crvavo zasluženi denar slovenskega delavca in ga molži. Marsikdo bi bil poslal s vojcem v domovino obleke in obuvala, katerega tako potrebujejo, pa se je zbal, češ: v “Prosveti” sem čital, da bo šlo vse blago, kar ga bodo Slovenci poslali, v Srbijo ali na Italijansko. Može, kateri so se trudili in preskrbeli pot, kako bi mogli pomagati svojem v stari domovini, so bili “kraljevaši”, monarhisti, “kištariji”, izdajalci svojega naroda, in vse drugo samo ljudje ne. Seveda to pa samo zato, ker so res hoteli narodu v veliki bedi pomagati.

Marsikom so se zdaj oči odprle, ko je spregledal in spoznal blufarje in sovražnike lastnega naroda. In marsikdo bi bil iznenadil svoje v domovini, ko bi jim bil poslal obleke potem Jugoslav Relefa, ki se je toliko trudil, da se odpomore vsaj nekoliko iz bede ljudem v stari domovini. Toda “blufarji” so rekli: “Nikar!” In verjel jim je in sedaj se pa kesa. Pač se marsikomu oči odprejo, toda da je prepozno. Koliko je tem “naprednjakom” mar tudi narodnost, nam kaže slučaj tukaj na Chisholmu. Ne bi sicer teh vrstic pisal, ker se pa pri vsaki priliki bahajo, kako so za narod in kako jim srce bije za slovensko stvar, zato bom tu navedel malo a resnično zgodbo. Tukaj na Chisholmu je društvo št. 110, SNPJ. To društvo se je prej imenovalo “Slovenski Rudar”, toda nekaterim ljudem se je zdelo to ime presramotno, zato so sklenili, da ga prekrstijo, kar so tudi storili. Toda kaj mislite, ali so ti narodnjaki dali društvu slovensko ime? Kaj še? Slovenska mati menda po njih mišlih dosedaj še ni rodila sina, kateri bi bil vreden, da bi društvo št. 110, SNPJ., nosilo njegovo ime, zato so šli ti narodnjaki na Nemško in so tam našli ime, katerega je vredno nositi njih društvo. Sedaj se društvo imenuje “Kari Liebknecht”; to je bil nedavno umorjeni vodja nemških socialistov. Slovenci v starem kraju mečejo tuja imena proč in na njih mesto postavljajo pristna slovenska, tu je pa ravno narobe, lepo slovensko ime vržejo med staro šaro, da se pozabi, na njih mesto pa denejo tuje ime, katerega marsikateri njih član niti zapisati ne zna.

Pač lepa narodna zavednost. Letos nas je tu v Minnesoti narava jako bogato obdarila z borovnicami. Ljudje jih tudi prav pridno nabirajo. Tudi jih skuša vsakdo uporabiti kolikor mogoče na najboljši način.

Želim, da bi vsem dobro teknilo. Poročevalec.

SOBR. JOS. L. PETROVČIČ OD-LIKOVAN ZA HRABROST V VOJNI.

Iz Jolietta, Ill., smo prejeli te dni veselo poročilo, da je dne 21. maja t. l. general Pershing odlikoval našega sobrata, korporala Josip L. Petrovčiča, pridelnega bateriji D. 6. poljske artilerije na Francoskem za njegovo hrabro obnašanje v bitki blizu Fleville, Francija od 5. do 7. oktobra 1918. — Iskrene čestitke!

Korporal Petrovčič je član društva sv. Janeza Krstnika, št. 143 K. S. K. J. v Jolietu. Pismo o tem izrednem odlikovanju (zaslužni križec) je prejela njegova mati Marija Petrovčič, stanujoča na 451 Marble Ave., Joliet, ki bo gotovo zelo vesela, ko se vrne njen junaški sin iz Francije domov.

Iz doli objavljenega izvirnega uradnega pisma o tem odlikovanju posnemamo sledeče podatke o junaškem zadržanju korporala in sobrata Petrovčiča v označeni bitki:

“Za izredno junaštvo v boju (akejji) blizu Fleville, Francija, od 5. do 7. oktobra 1918. Ko se je razletela neka kroglja blizu njegovega topa in ga vrgla čez prostor kjer je stal top in ubila, ali ranila vse njegove tovariše iste sekcije, izvzemši njega — in še nekega drugega topničarja, — se je korporal Petrovčič in njegovemu tovarišu posrečilo popraviti top, da sta nadaljevala z obsrreljevanjem prodirajoče baraže (sovražnika) dokler je bilo nemogoče dalje streljati. Dva dni kasneje sta on in še nek drugi vojak na skoraj enak način ostala na svojem mestu, ko so bili drugi člani dotičnega oddelka ranjeni. Streljala sta s topom dokler ni bila baraža ustavljena.”

strica Sam-a, ki so se svojevčasno podali na francosko fronto. Kot pravi ameriški Slovenec se ni bal vojne vihr, težav in nevarnosti na sovražni fronti."

ZLATA POROKA V ROCK SPRINGS, WYO.

Včeraj mesec, oziroma dne 22. junija t. l., je obhajala naša znana zapadna naselbina Rock Springs, Wyo., zelo redko slavnost — zlato poroko Jakoba in Marije Mrak. Ker so take poroke med ameriški Slovenci bolj redke, zato nas veseli, ker nam je doposil minul teden tamošnji dopisnik bolj obširno poročilo o tej slavnosti, tako tudi sliko zlatoporočencev, katero prinašamo na tem mestu.

Že iz slike častitljivih, sivovlasih jubilarjev je posneti, da sta zlatoporočenca Jakob in Marija Mrak pravi tip verne gorenjske zakonske dvojice. Pred 50 leti, dne 22. junija l. 1869, ko sta si objubila večno zvestobo pred oltarjem v cerkvi na Trati pri Škofji Loki, sta se izročila božji volji in Previdnosti na težavnem potu družinskega življenja. Zaupala sta v Križanega, ki je prestal največ gorja na svetu in prestala sta potrpežljivo vse težave v dolgi dobi pol stoletja. In v dokaz temu sta se dala povodom zlate poroke tudi slikati s križem v roki.

Jakob Mrak je bil rojen l. 1845 v Žerovskem vrhu, fara Trata nad

pevski zbor pospravil s kramo pesmijo. Zatem se je pričela ev. maša, daroval jo je Rev. A. Schiffrer s primernim nagovorom na zlatoporočenca. Ko sta dospela jubilarja v spremstvu svojih otrok in sorodnikov pred oltar, da sta objubila še zvestejo medsebojno ljubezen in zvestobo, je marsikateremu verniku igrala solza v očesu. Cerkev je bila naravno nabito polna.

Po opravlilu so se svatje vrnili domov, kjer je bilo že vse pripravljeno za slavnostno kosilo, ob okusno ozaljšanih mizah. Gostov in domačih je bilo pri tej priliki okrog 80 in bilo je že vse zasedeno. Kosilo se je pričelo z običajno molitvijo in z lepim nagovorom na zlatoporočenca, kar je opravil domači g. župnik. In miza je bila zasedena do 4. ure v jutro. Približno en tisoč obiskovalcev je prišlo ta dan čestitat zlatoporočencema. Iz Pueblo, Colo., je prihitel ta dar tudi ožji prijatelj Mrakove družine Mr. George Thomas s soprogo.

Preskrbljeno je bilo, da je vsak gost, ali svat dobro postrežen prav po starokrejskem načinu. Vse se je vršilo v lepem redu, le vročina je hudo pritiskala.

Zlatoporočenca sta še oba čila in zdrava ter toliko pri moči, da sta bila ves čas ali do zadnjega na tej redki gostiji. Prišli so v goste tudi razni odlični Amerikanci, ji ma čestitat; vsakdo se jima je eu-

sakramenta; zato stori vse, da bi človeka odvrnil od živga kruha, ki je priše liz nebes, od poročstva naše zmagi. S svojimi skušnjavami hoče človeku vero omajati, zmanjšati pobožnost.

Ali se bomo mi udajali tem skušnjavam in zapeljevanju hudobnega duha? Prezirati ga moramo in nse sploh ozirati ne na njegove razloge.

Človek se boji pristopiti k mizi Gospodovi, ker ga ravno tačas mučijo skušnjave. Ta strah je navdihnil hudobni duh. Kaj pa so tudi najhujše skušnjave, če jih ne maramo? Greh? Nikakor ne; samo povečajo naše zasluzenje. Sveto obhajilo bi bilo nevedno le tedaj, če bi človek lahko prisegel, da se je vdal takim skušnjavam. Svet obhajilo mu bo dajalo moč, da se ji mne bo udajal, moč zoper hudobnega duha, da ne bo imel oblasti nad tako dušo; saj je Zveličar rekel: "Kdor je od tega kruha, bo živel vekomaj."

Kakor se je spremenilo telo Zveličarjevo v nebeškem sijaju, tako se spremeni tudi človeška duša, kadar pride Bog k nji. Če bi ljudje videli le odsev one duše, katere vredno prejme svojega Boga, bi tudi rekli vsi iz sebe: "Gospod, dobr nam je tukaj biti." Pa ne samo, da bi hoteli večkrat videti lepoto takih duš, ampak storili bi tudi vse na svetu, da bi na tak način okrasili tudi svoje duše. Kljub temu pa vidimo, da ljudje tega ne store. Kaj je vzrok? Premalo vere, preveč posvetnih misli, katere zapirajo človeku dušne oči in prazen strah ter nevednost. Boje se, da bi Zveličarja ne prešli božjeropno, češ:

Pri svojih prejšnjih spovedih sem pozabil več smrtnih grehov. Ali moram iti nazaj k spovedi, predno prejmem sveto Rešnje Telo?

Na to odgovorim, da je le oni storil božji rop, kateri se ni nalašč in prostovoljno spovedal kakega smrtnega greha; v tem slučaju mu tudi drugi smrtni grehi niso bili odpušeni. Pozabljeni grehi pa se odpuste pri spovedi, ko spovednik reče: "Ego te absolvo a peccatis tuis," hoče spovedavca odvezati od vseh grehov, ne samo onih, katere je spovedanec spovedal. Četudi bi spovednik ne imel tega namena, se pozabljeni grehi vseeno odpuste zaradi predragocene krvi, katere sadu je človek deležen po odvezi, zato ni treba še enkrat hoditi k spovedi, če je kdo pozabil kak smrtni greh; še celo kesanje ni zapovedano za smrtne grehe. To je nauk svetega Alfonza Liguorija, ki pravi: "Kdor se po spovedi spomni, da je pozabil kak smrtni greh, se ni dolžan še enkrat spovedati pred svetim obhajilom. Dovolj je, da sklene da se ga bo spovedal prihodnjik."

Zato toraj se ni treba vznemirjati; saj sme iti kljub temu v miru k svetemu obhajilu ne samo enkrat, ampak večkrat, brez spovedi.

Seveda je dobro, da gre človek še enkrat k spovedi, če ima priliko. Večkrat je pa težko, ker preveč ljudi čaka na spoved. Zato še enkrat rečem, taki duši: Kdor je v dobrem namenu prejel sveto odvezo, ima čisto dušo zavoljo prelitve krvi Kristosove in sme biti miren.

Zopet pravijo: Šel bi večkrat k svetemu obhajilu, pa se bojim, da spoved slabo opravim.

Dve stvari sta potrebni za dobro spoved: Biti mora natančna in treba je kesanja. Resnično mora biti človeku žal za vse smrtne grehe; če pa te nimam, pa saj za en mal greh, ker drugače bi bila spoved neveljavna. Ni pa treba, da bi človek čutil telesno žalost. Spoved mora biti natančna to je, da človek ne sme zamolčati nobenega smrtnega greha, katerega se spominja. Če pa bi kdo vsled sramu zamolčal kak mali greh, je spoved še dobra. Svetuje se pa naj človek nikoli ne zamolči nobenega smrtnega greha, o katerem dvomi, če je smrtel ali majhen. Pa, četudi bi kdo zamolčaval take grehe, se še lahko vmiri po nauku velikega cerkvenega učeni-ka, svetega Alfonza, ki pravi, da "cerkveni zbor tridentinski ne zahteva več od spovedancev, kakor ta, da se spovejo smrtnih grehov, katerih se zavedajo." Ne pravi: "katere imajo na vesti," to je, gotovih ali dvomljivih, ampak, katerih se zavedajo.

Krščanski človek, kateri se bojiš Boga, ali bi bilo mogoče, da bi ne bil povedal smrtnega greha, katerega si storil, ali, da ne bi ga obžaloval? Že pri sami misli se stresaš. (Dalje prihodnjik.)

Korporal Josip L. Petrovič.

(Slika ni posebno čista, ker nismo imeli boljše na razpolago za naba-vo klišēja.)

Uradno pismo o tem odklovanju se glasi v angleščini sledeče:

GENERAL HEADQUARTERS A. E. F.

Personnel Division — Decorations Section.

France 21. May, 1919.

By Courier. From: The Adjutant General, American E. F.

To: Commanding General, First Division.

Subject: Decorations.

1. The Commander in Chief, in the name of the President, has awarded the Distinguished Service Cross to the members of your command for the acts of extraordinary heroism described after their names.

Corp. Joseph L. Petrovic, Bat. D. 6th F. A. (As No. 126059) No. 1664.

For extraordinary heroism in action near Fleville, France, 5—7 Oct. 1918.

When a shell burst near his gun, throwing him across the trail of the piece and killing or wounding all of the section but himself and one other cannoneer, Corp. Petrovic and the latter succeeded in repairing the piece and continued the rolling barrage until it became impossible to fire the gun again. Two days later under almost identical circumstances, he and one other soldier continued at their post after the other members of the crew had been wounded and continued to serve the piece until the completion of the barrage.

Home Address: Mrs. Mary Petrovic, Mother, 541 Marble ave., Joliet, Ill.

By Command of General PERSHING:

F. L. Whitley, Adjutant General.

True extract copy:

L. H. Thomas, Capt., Infantry. (Seal.)

V štev. 11, dne 20. marca 1918, smo prišli na prvi strani vesti, da je bil sobrat Josip Petrovič ranjen na Francoskem. Isto poročilo se je glasilo sledeče:

Prvi član K. S. K. J. ranjen na francoski fronti.

V seznamu izgub ter ranjencev ameriških vojakov na francoski fronti, katerega priobčujejo redno ameriški listi, smo zapazili minulo soboto na tretji strani "Chicago Examiner" tudi eno slovensko ime v rubriki lahko ranjenih in sicer ime J. Petrovič.

Še isti dan smo prejeli iz Joliet telefonično poročilo, da je dotični ranjenec član naše Jednote in se piše pravilno Josip Petrovič, spadajoč k društvu sv. Janeza Krst. štev. 143, Joliet, certif. štev. 19530, razred 16, koje društvo ima v ameriški armadi šest članov-vojakov.

Mati sobr. Josip Petrovič je prešla že 15. t. m. iz Washingtona, D. C. brzojavno naznanilo, da je bil njen sin na Francoskem lahko poškodovan, ali ranjen; vendar ni bilo v tem obvestilu označeno, kako, ali kje da je sobr. Petrovič ranjen.

Naš vrli sobrat J. Petrovič ma v Jolietu svojo mater, Marijo, eno sestro ter 4 brate. Rojen je bil v Jolietu, Ill., njegovi starši so pa doma iz Logata na Kranjskem. Kmalu potem, ko so Zdrni žene države napovedale Nemčiji vojno, se je sobr. Petrovič pristovoljno javil k vojakom in cer k artiljeriji. Ker je imel v svojem srcu pravi čut in ljubezen do svoje ljubljene domovine, ki s bori za svetovno demokracijo, se je pridružil ostalim vrlim sinovom

Zlatoporočenca Jakob in Marija Mrak.

Škofjo Loko, hišno ime pri Preku; njegova žena Marija, rojena Dolinar, je pa doma iz Trate in je 6 let mlajša od moža. Celih 43 let sta preživela na Žerovskem vrhu. Rodilo se jima je 10 otrok; trije izmed teh so umrli v zgodnji mladosti, drugih 7 pa še živi in sicer 6 v Ameriki, eden, sin Jakob, pa v starem kraju. Slednji je izgubil v vojni z Italijanom levo nogo, ostalih šest se pa nahaja v Rock Springs, Wyo., in sicer: John in Anton, neomožene hčere Apolonija in Ana, ter dve omožene hčere Mrs. Urban Taučer ter Mrs. Frank Vehar.

Težavno je bilo, za stariše vzgajati toliko številno družino že spočetka. Skrbni oče je moral naporno delati, da je preživljal s pomočjo svoje marljive družice in matere svoje ljubljence. Trpela sta večkrat pomanjkanje in greke ure, a vzlic vsemu temu sta otroke počteno vzgojila in v strahu božjem. Ta njuna skrb in to veliko trpljenje se jima sedaj poplačuje ker uživata svoja stara leta pri svojih odraslih in dobro preskrbljenih otrocih v Rock Springs, Wyo., kamor sta prišla pred Res, skoraj bi moral človek iskati take družine, da bi tako složno skupaj živela, pomagala drug drugemu ter prenašala vse medsebojne neprilike, kakor je to delala Mrakova družina.

Zlata poroka se je vršila, kakor omenjeno, dne 22. junija v Rock Springs, Wyo. Isto nedeljo so se zbrali že zjutraj na domu sina Johna vsi njihovi otroci, zeti, vnuki in drugi bližnji sorodniki, ter so se odpeljali v slovensko cerkev, kjer je jubilarja cerkveni

dil, da sta še tako čvrsta. Saj sta vendar oba gorenjske korenine! Rekla sta, da ljubita in spoštujeta sedaj Ameriko nad vse!

O tej slavnostai je prinesel lokalni list "The Daily Miner" jako laskavo poročilo, iz kojega smo posneli nekaj glavnih podatkov o tej redki slovesnosti.

Dasiravno že malo pozno, kliče mo vseeno že naknadno zlatoporočencema: Še na mnoga, zdrava, mirna in srečna leta!

Nekaj praznih izgovorov.

(Rev. J. Plaznik.)

(Dalje.)

"Jaz ne hodim večkrat k svetemu obhajilu, ker me skušnjave preveč nadlegujejo. Nadlegujejo me zvečer pred svetim obhajilom in celo tedaj, ko stopam k obhajilni mizi."

Oglejmo si to težavo!

Ker satan hodi okrog, kakor rjoveč lev in skuša ljudi, da bi jih zapeljal v dvom, v nečistost, zato človek tem bolj potrebuje svetega obhajila. Ta zakrament je spomin Kristusovega trpljenja, s katerim je bil satan premagan. Sveti Janez Zlatoust pravi: "Kadar se udeležimo božje pojedine, postanemo levi napram hudobnim duhovom, v katere puhamo ogenj od sebe."

Če pa hudobni duh ne neha s skušnjami kljub pogostim svetim obhajilom, ali nas ne bo potem tem hujše napadal, če se ne bo bal najsvetejšega zakramenta?

Hudobni duh pozna moč tega

POMAGAJTE SVOJCEM V STARI DOMOVINI!

Zdaj je zopet prilika, da pošljete svojim dragim v staro domovino kaj denarne podpore.

K 100.— VELJA SEDAJ SAMO \$5.00.

Točno poslovanje in vse pošiljatve so garantirane. Imam oblastveno dovoljenje za pošiljanje denarja od "Federal Reserve Board-a".

JOSIP ZALAR
1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.

Pozor gg. tajniki krajevnih društev!

Kadar potrebujete nova društvena pravila, lično izdelana pisma, kuverte, vabila in vstopnice za veselice, ali kake druge tiskovine, obrnite se na največje slovensko unijako tiskarno v Ameriki, na

NARODNO TISKARNO, 2146-50 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Ta Vam bode izgotovila vse tiskovine v popolno zadovoljnost glede cene, točnosti in okusnega dela. Osebito vam priporočamo zelo pripravne Vplačilne knjižice za člane in članice, izdelane v malem lepem formatu in trdo vezane. Dalje imamo v zalogi zelo prikladne Nakaznice za blagajnike za izplačevanje bolniške podpore in drugih izdatkov, ter podobne. Tiskane imamo tudi Bolniške liste, večje in manjše in posebne pole za vodstvo članov, da se ima na podlagi teh pol lahko vedno natančen pregled števila članov po skladih, ali razredih.

Na zahtevo pošljemo vsakemu društvu vzorec gorinavedenih tiskovin na ogled brezplačno!

OPOMBA: V naši tiskarni se tiska "Glasilo K. S. K. Jednote".

TELEFON CANAL 6027

Frank Grill's Dairy
Prva slovensko-hrvaška MLEKARNA

1818 W. 22nd Street Chicago, Illinois.

Se priporoča slovenskim in hrvaškim gospodinjam slovenske čikaške naselbine.

Mleko razvažam strankam po hišah točno vsak dan.
Z velespoštovajem Frank Grill, slovensko-hrvaški mlekar

MATIJA SKENDER
JAVNI BILJEŽNIK
ZA AMERIKU I STARI KRAJ

5227 Butler St. Pittsburgh, Pa.

Prima Tužbe, čini Punomoči, Putnice (PAŠUŠE) za lči u kraj; Kupo-prodajne ugovore. Istjerava dugove ovdje i u kraju. Izvršuje SVE Javno-Bilježničke poslove punih 10 god. na ISTOM mjestu.

NAZNANILO

Pošiljanja denarja v staro domovino.

—glede—

Ker je poštni urad iz Washingtona uradno naznanil, da je poštna zveza zopet otvorjena med Ameriko in vso centralno Evropo, radi tega Vam naznanjam da sem zopet dobil dovoljenje, oziroma "licence" od Federal Reserve Boarda da imam pravico pošiljati denar na vse dele sveta. Denar pošiljam po sedanjem kurzu in tukaj navedenih cenah:

Kron 100.—	.. \$ 5.50	Kron 1000.—	.. \$ 52.40
Kron 200.—	.. \$ 10.90	Kron 2000.—	.. \$104.80
Kron 400.—	.. \$ 21.80		
Kron 500.—	.. \$ 26.20	Kron 5000.—	.. \$262.00

Moja 20 letna skušnja pri pošiljanju denarja odgovarja vsem zahtevam, ali potrebam v tej stroki, ter sem popolnoma odgovoren za vsako svoto, ki je pri meni poslana. Jaz pošiljam denar že od leta 1899, ter sem poslal že čez 2 milijona dolarjev v tem času.

GEO STONICH, FOREIGN EXCHANGE DEPT.
815 North Chicago St., Joliet, Ill.

ROJAKI!

Želite-li potovati v domovino?
Želite-li poslati denar v stari kraj?

Ali imate morda kak posel, v katerem potrebujete nasvet večaka, — tedaj se obrnite na našo poznato banko, kjer boste brzo, točno in pošteno postreženi. Vse nasvete dajemo v vašem materinem jeziku naglo in brezplačno.

JOHN NEMETH STATE BANK
1597 Second Av.
NEW YORK, N. Y.

“GLASILO K. S. K. JEDNOTE”

Izhaja vsako sredo.

Lastnina Kranjsko-Slovenske Katoliške Jednote v Združenih državah ameriških.

Uredništvo in upravnništvo:

1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.

Telefon: Canal 2487.

Naročnina:

Za člana, na leto \$0.96
Za nečlane 1.50
Za inozemstvo 2.00

OFFICIAL ORGAN

GRAND CARNIOLIAN SLOVENIAN CATHOLIC UNION
of the
UNITED STATES OF AMERICA

Issued every Wednesday.

Owned by the Grand Carniolian Slovenian Catholic Union of the United States of America.

OFFICE:

1951 West 22nd Place, CHICAGO, ILL.

Phone: Canal 2487.

Subscription price:

For Members, per year \$0.96
For Nonmembers 1.50
For Foreign Countries 2.00

31

5. obletnica pričetke svetovne vojne.

V soboto, na sv. Ane dan, dne 26. t. m. bo poteklo 5 let, odkar je izbruhnila v Centralni Evropi strašna vojna vihra. Mesec dni po znani sarajevski tragediji je izdala bivša avstro-ogrška vlada splošno mobilizacijsko povelje, ker je zaprisegla mali državi Srbiji krvavo maščevanje. Ultimatum od strani Avstrije, ki je bil izročen Srbiji, je bil naravnost neizvedljiv. Srbija, dasiravno je tedaj štela komaj 4—5 milijonov duš, se ni hotela ukloniti zahtevam dunajske kamarije. Tedaj se je čudil ves svet junaškemu nastopu Srbije. Samo pol milijona mož broječa srbska armada je sprejela vojno napoved Avstrije, ki je štela 6krat toliko armado, ali do 3,000,000 mož. In ne samo to. Avstriji je v vojni pomagala tudi Nemčija s še bolj močno armadno silo, kasneje pa še Bolgarija in Turška. Centralni zavezniki so imeli izdelano erto preko Srbije, da bi potegnili svojo nameravano pot do Bagdada.

In res, sprva jim je šla ta nakana po sreči. Ker je pa sreča opoteča, tako danes bivši centralni zavezniki gotovo obžalujejo svojo tedanjo predznost.

Srbija, dasiravno je skoraj izkravela v zadnjem 7-letnem boju, pa triumfalno manifestira kot zmagačka, ker je ona dosti pripomogla do padca bivše gnile Avstrije. Tako se kaznuje prevzetnost, napuh in natočevanje.

V svetovni zgodovini bo ostala torej Srbija za vedno zabeležena z zlatimi črkami kot najbolj neustrašena in junaška država 20. stoletja in vseh stoletij.

Pred 5 leti ob tem času so avstrijski rablji na Dunaju že skovali svoje peklenke načrte: uničiti s pomočjo kajzerja in Turka vse, kar je slovanskega v Evropi. Kdo bi si bil pred 5 leti mislil, da bo letos v tem času stala Avstrija v Parizu pred zeleno mizo ententnih zaveznikov? Kdo bi sanjal, da se bo Vsenemčija zdrobila v kosce?

Nekdaj tako prevzetna in močna Avstrija je tudi uničena. Pred 5 leti je štela nekaj nad 50 milijonov duš, danes se je pa to njeno število skrčilo samo na šest milijonov. In pa njene nekdanje ter sedanje meje! Da, hudo in pravično je plačilo, katero si je Avstrija zaslužila v minulih svetovni vojni.

Letos se bodo živo spominjali praznika sv. Ane osobito naši rojaki v stari domovini. Pet let bo poteklo, ko so jih avstrijski žandarji s silo tirali v mesnico. Dobro se še spominjamo iz starokrajskih listov žalostno očertanji žalostnih prizorov, ki so se odigravali ta dan po slovenskih selih, trgih in mestih. Klje in obupni jok nesrečnih mater ter dečje je v duhu segal celo do nas preko Atlantika. Tedaj se je marsikak sin spominjal svojega, v Ameriki živečega očeta, ali matere, marsikak oče svojega sina, marsikak brat svojega ameriškanskega brata in sestre. Predalec smo bili narazen, da vam nismo zamogli podati desnice v slovo ter pozdrav. Kako bi Vas radi strastno objeli, ko ste s puško na rami odhajali v morilne vrste! Naša sreča so krvavela tuge, ko smo zvedeli, da ste bili baš Vi prvi poslani v bojne vrste, da ste baš Vi prvi žrtvovali svojo kri za osvobodjenje naše mile Slovenije. Tako smo pa tudi junaško naglašali o Vas, ker ste bili baš Vi v prvih vrstah onih bojevnikov, ki so zabijali žeblje v rakev črnozlate monarhije. Čast in slava vam! Kako radi bi vam bili priskočili na pomoč! — pa neizmerno morje nas je ločilo in tako smo Vas samo obžalovali. Bilo je pač nekaj onih naših ameriških slovenskih junakov, ki so se podali kot prostovoljci na balkansko fronto. — Bilo bi jih lahko več, če bi ne bilo narodnih izdajic tudi med nami. To so bili isti mčakzi, ki so tedaj trdili, da je jugoslovanska legija nepotrebna in samo za obrambo Velike Srbije! Danes si pa ti “domoljubi” že trkajo na prsa rekoč “Nostra culpa!”

Zares bridki bodo Vaši spomini letos na sv. Ane dan! Pogrešali boste marsikoga, ki je jemal ravno pred 5 leti slovo od Vas. Krije ga že črni grob na tuji bojni poljani. Morda trohni kje, da še sami ne veste za kraj? Morda trpi glad tam v daljni Sibiriji v vojnem ujetništvu, ali pa leži ves pohabljen v kaki neznanj bolnišnici?

Na sv. Ane dan leta 1914 so Vas še vabili k službi božji mladočenci farni zvonovi. In danes? O njih ni več duha ne sluha. Osamljeni in orcan istoje danes beli cerkveni stolpi brez zvonov. Preje so doneli v čast božjo. Vam v utehu in dušno veselje, kasneje so pa peli smrtno pesem — preliti v topove, v topove, ki so morili celo Vaše lastne očete in sinove!

Ameriški Slovenci šele sedaj spoznavamo in umevamo Vaš nesrečni položaj. Saj smo bili zadnja leta popolnoma ločeni in odtujeni. Sprva smo mislili, da so vse to le sanje, pa hude sanje. Molčati in trpeti ste morali Vi in tudi mi. Iz Vaših pismenih poročil posnemamo nezno gorje za časa minule vojne. Vsa ta poročila so pa gotovo le trohica poročil vsega Vašega prestanega gorja, kajti vsega ne more človeška roka opisati in ne usta dopovedati. O vojnem gorju nam boste dali bolj jasno sliko še le tedaj, ko se zopet snidemo, ali tukaj, ali pa v stari domovini.

Kdo izmed vas nam zamore dati natančno poročilo o skupnih slovenskih žrtvah minule vojne? Koliko tisoč, ali stotisoč jih je padlo? Koliko je pogrešanih? Koliko pohabljenih in fanjenih i. t. d.? Trkavave številke bodo prišle na plan morda šele čez leta, ali pa nikoli.

Marsikak narod bo obhajal letošnji dan 26. julija v veselju in zmagovalstvu. Kakor čujemo co si bo baš ta dan nadela naša tužna Slovenija še bolj žalno obleko. Slovenija plaka in joka za svojimi otroci, katere ji je ugrabil krvoločni Lah. Slovenija pretaka danes solze, ker se ji godi hujska krivica, kakor pa pred 5 leti. Iz njenega telesa ji hoče pohlepnej otrgati pljuca: krasno Goriško, naš slovenski raj in pa skoraj celo Notranjsko. Menda je še za trohico pravice na svetu tudi za Slovence? Ali naj bomo ravno baš mi žrtev laškega imperijalizma? Skoro vsak narod je dobil nekaj zaslužnega plačila za njegovo sodelovanje v vojni, za nas Slovence naj pa ostane le kazen, ker smo tudi pripomogli slavni ententi do sijajne zmage?

To roparstvo in atentat na slovenski narod ne bosta ostala nezaknovana. Obhajali bomo zopet dan sv. Ane in tedaj bo jugoslovanska armada s pomočjo njenih prijateljev navalila na sovražnika. — Kralj Matjaž se že drami! — In tedaj bo tekla v potokih italijanskih kri! Bežali bodo kakor plahi zajci preko Krasa in naše sinje Goriške. Nši velji bojevnikji bodo pa zoorili ob Jadranu: “Buči, buči morje adrijansko —! Zdaj si zopet ti slovansko!”

KLIC IZ STARE DOMOVINE.

Mr. Etbm Kristan, nedavno imenovani član narodnega predstavnštva države S. H. S. je dobil od deželne vlade za Slovenijo, oddelek za socialno skrb, sledeči oklice, namenjen ameriškim Slovincem, s prošnjo, da se objavi in podvzame primerna akcija.

Ta oklice je prejelo uredništvo našega lista od eksekutive J. R. Z. dne 17. t. m. in ga priobčuje danes s posebnim komentarjem.

Oklice se glasi:

Slovenskim rojakom v Ameriki!

Strahotne so posledice vojne pri najnedolžnejših žrtvah svetovnega klanja, pri otrocih. Na tisoče otrok je ostalo v slovenskih krajih brez roditeljev, na tisoče otrok je opešalo vsled nezadostne hrane tako, da je ogrožen njih obstanek, na tisoče je takih, katerih starši žive v skrajni bodi, da jim ne morejo nabaviti niti najpotrebnejše obleke. Vsa ta armada neposkrbljenih, zamorjenih, hirajočih otrok potrebuje izdatne pomoči. Naše prebivalstvo živi v težkih gmotnih razmerah, novih bremen mu ni mogoče nalagati, naša mlada država živi v še popolnoma neurejenih finančnih in gospodarskih odnošajih in ne more tem najbolj bednim med bednimi pomagati tako, kakor bi bilo potrebno. Tuberkuloza, spolne bolezni in druge grozne posledice svetovne vojne bodo razredčile vrste naše mladine, ako ne pride pravočasna pomoč.

Zato se obrača odsek za socialno skrb deželne vlade za Slovenijo do vas, ameriški rojaki, ki ste bili toliko srečni, da niste bili tako neposredno prizadeti vsled vojnih dogodkov kakor mi, da nam priskočite na pomoč. Ako bi vam mogli prav nazorno naslikati bedo slovenske osirotele, bolne in sestradane dece, tedaj smo prepričani, da ne bi bilo med vami ni enega, ki ne bi daroval vsaj malenkosti za našo doraščajočo mladino. Če bi videli reke solz, ki jih potocijo revne slovenske matere, ker ne morejo pomagati svojemu najdražjemu bitju, da ne bi najtrsemo omehalo srce. Če bi videli “stanovanja”, v katerih životari bodočnost našega naroda, tedaj ne bi verjeli, da je to resnica, ampak da gledate v težkih sanjah brloga. Skratka, beda je neizmerna, izdatna pomoč nujna, drugače se ne izkoplje slovenski narod iz teh dni in ne postane krepak ud jugoslovanske države.

Matere i žene! Predvsem se obračamo do vas, ki boste najgloblje dojmile nesrečo, žalost, okup svojih sester v domovini, ki morajo gledati, kako jim hira deca. Pridite nam na pomoč, nabirajte prispevke, da prebije naša deca najtežje dneve. Visoko število bolnih otrok imamo, toda v vsej Sloveniji eno samo otroško bolnišnico, ki ima komaj za 60 otrok prostora. Sirotišnic imamo nekaj toda sirot mnogo več, kakor je prostora v njih. Toda nobenega zavoda nimamo, kjer bi imeli varno zavetišče otroci od rojstva do šolske dobe, otroci, katerih starši je uničila na katerikoli način vojna furija. Matere in žene, zamislite se v usodo vseh teh nesrečnih otrok, pomislite kakšno življenje čaka to dečo, če ne dobi pravočasne pomoči. In slovenski narod potrebuje krepkega zaroda, drugače se ne bo nikdar mogel gospodarsko in kulturno tako dvigniti, da postane vreden član v družbi narodov.

Na delo torej, slovenski rojaki v Ameriki! Za najbolj človekoljubno delo gre. Pokažite, da vam v tujini ni zamrlo sočustvovanje za brate in sestre v domovini.

Deželna vlada za Slovenijo
oddelek za socialno skrb**Poverjenik**
(podpis) Albin Prepeluh, l. r.**Opomba uredništva:**

Gornji oklice Deželne vlade za Slovenijo nam kaže dovolj jasno, kako pomanjkanje in beda vlada sedaj v starem kraju, osobito med obžalovanja vrednimi nedolžnimi žrtvami svetovnega klanja — vojnimi sirotami. Trdno upamo, da bode ta klje naše tužne Slovenije omehalo marsikako, dosedaj zakrlo srce in da se bodo VSI ameriški Slovenci odzvali klicu domovine za pomoč v zadnji uri. Rešimo slovenske sirote pogina!

Kakor se je že pred leti naš list potegoval za pomoč vojnim sirotam v domovini, tako bode začel sedaj ponovno pomožno akcijo. Vsled tega apeliramo v imenu nesrečnih sirot v domovini na vse naše naročnike in na vse častvo K. S. K. J., da darujejo kaj v to svrhu. Prispevke pošiljajte na upravnništvo “Glasila K. S. K. Jednote”, ki bode skrbelo zato, da pride denar na pravo mesto. Imena darovalcev bodo sproti tiskana v listu.

Neizmerno nas veseli, da smo s posredovanjem ehikaškega Jugoslav Reliefa poslali 4 velike zabojke blaga za vojne sirote. Zaboji so bili naslovljeni na Deželno vlado v Ljubljani. Vrednost blaga in seznam istega sta bila izkazana v štev. 19 “Glasila” tekočega leta. Torej cenjeni rojaki in rojakinje! Idimo zopet na delo! Začnimo zopet po znanem geslu: “Odpri srce, odpri roke, otiraj bratovske solze, sirotam olajšaj gorje!”

Ko smo prejeli od eksekutive J. R. Z. gornji oklice, smo bili povsem razočarani. Vendar enkrat! Vendar enkrat, so prišli naši najhujsi nasprotniki do spoznanja, da je imelo “Glasiilo” vedno prav s tem, da je zatrjevalo, kolika beda vlada v starem kraju. Svoječasno priobčeni članek “Kruh, ali politika”, je pristaše J. R. Z. hudo zbadal naj kaj prispevajo za sklad v pomoč vojnim sirotam na Sloveni, osobito pa še potem, ko smo pripravili ameriškim Slovincem, skem. In kaj je bil odgovor na to? Norčevali so se iz nas, da smo “kraljevaši”, “monarhisti”, ker se zavzemamo za sirote v starem kraju. — Da ljudstvo zuma ne potrebuje ne živeža, ne “cap”, pač pa potrebuje legalne svobode?! Ne samo nas, ampak tudi vse one, ki so odobrvali naše ideje in ideje S. N. Z. so naši nasprotniki neprestano blatili po listih in nas še blatijo celo s cirkularji. Zato, ker smo poslali nekaj zabojkov vojnim sirotam, v domovino, smo dobili nečasten naslov “kištariji”. V nekem listu smo nedavno čitali, da bodo dobili “kištariji” v priznanje in zahvalo dno starih pisikov, namesto kakega višjega odlikovanja. Člane Zveze Jug. Žena in Deklet v Chicagu in Clevelandu, ki so poslale več zabojev blaga za sirote v domovino so nazivali pristaše J. R. Z. s “kraljevaško bando” in “dvornimi go-bezdavkami”. In zdaj? In zdaj? Zdaj se je pokazalo, kdo da je imel prav? Ali ne mi? Gornji oklice nam je v popolno zadoščenje za vse pre-stane žalitve za naše samaritansko delo.

Končno svetujemo še eksekutivi J. R. Z., da naj takoj odpošlje onih 60 tisoč dolarjev v pomoč bednim sirotam v domovino. Čemu držati denar v banki? Pomoč je zunaj sedaj najbolj nujna! \$60,000 bo že nekaj izdalo in pripomoglo.

Konec koncev pa apeliramo na vsa glasila J. R. Z., tako tudi na slavno eksekutivo J. R. Z., DA NAJ ZANAPREJ PRENEHAJO Z VEDNIM ZABAVLJANJEM NA “KIŠTARJE”. Ako se boste “kištarijem” še naprej rogali in jih zasmeovali, boste s tem pljuvali sami sebi v skledo, ker obojate samaritansko delo v onem trenutku, ko sami prosite pomoči za bedne med bednimi.

Bodite uverjeni, da je javnost v starem kraju o vsi ti vaši gonji napram “kištarijem”, “monarhistom in kraljevašem” tukaj v Ameriki dobro poučena. Mr. Predovich, ki se mudi sedaj v Ljubljani in nadzoruje razdelitev “kišt” je vzel s sabo celo kopico naših listov, iz katerih bodo lahko starokrajski listi marsikaj “pikantnega” posneli o “kištarijih” in “antikštarijih”.

Še enkrat se bomo malo pomenili o “kištariji”, to je tedaj, ko prejmemo od Deželne vlade v Ljubljani poročilo, da so bile one “kištie” prejele; potem mislimo, da boste tudi Vi umolknil! —

Iv. Zormanov poezije.

Pred nami leži okusna vezana in lečno tiskana knjizica z zlatim napisom: “Ivan Zorman: Poezije.” Zagledala je ta knjizica beli dan v ameriški slovenski metropoli, Clevelandu, Ohio.

Nihče ne sme zavidati naše ameriške “Ljubljane”, središča ameriških Slovincem, da nas je iznenadila s tem knjizevnim darom, saj prihajajo tudi v naši “beli” Ljubljani pesni na svitlo. Izšlo je tekot zadnjih let pač nekaj produktov na našem amer. slovenskem literarnem polju: razni koledarji, povesti, igre, brošure, opisi, itd.

Slovenski metropoli v Clevelandu, Ohio gre pa priznanje, zasluga in prvenstvo, da nas je razočaralo z deli prvega ameriškega slovenskega pesnika, clevelandskega domačina, rojaka Ivan Zorman.

Pesnik sam je poslal že pred tremi tedni uredništvu našega lista te svoje poezije s primerno prošnjo za oceno. Kako naj pa naredi urednik lista pravo oceno pesmi prvega ameriškega slovenskega pesnika? Tako delo je težavno; pravo oceno pesmi delajo le pesniki. Že v zadnji številki “Glasila”, smo na kratko omenili o izdaji teh poezij, ter priporočali ta knjizevni dar v nakup sleherni ameriški slovenski družini, vsem zavednim rojakom, čitalnicam i. t. d. Ta knjizica naj bi bila vsem zgodovinskega pomena, ker je prva svoje vrste.

O življenju našega nadebudnega clevelandskega slavčka ne vemo vseh podrobnosti. Znano je nam le, da je prišel v Ameriko še kot mlad deček. Njegovi starši, pred vsem pa njegov pokojni oče so skrbeli zato, da je imel njih Ivan pravo domačo, ali slovensko vzgojo. Dasiravno v tujini, je že sprva rad čital dela znanih slovenskih pisateljev in pesnikov. To mu je dajalo glavno podlago, da se je tekot let sam izveščal v svojem materinem jeziku do tako visoke stopinje, da je začel pesnikovati; saj ga je pa tudi pesniška muza že pri rojstvu s tem talentom obdarila, ker pravi star latinski pregovor: “poeta nascitur” (pesnik se narodi).

Ivaif Zorman ni samo pesnik ampak je tudi umetnik na klavirju, skladatelj, pevec in izboren govornik. Več svojih lepih pesmi je že uglasbil, katere so prvič čuli clevelandski rojaki; prav zavidamo jih zato. Ivan Zorman je pa tudi mojster v prestavi naših znanih narodnih pesmi na angleški jezik. “Hej Slovani” in Jadransko morje” smo že svoječasnno priobčili v našem listu. Čuli smo da ima Mr. Zorman že okrog 30 znanih slovenskih pesmi prevedenih na angleški jezik. Nekatere so tako mojstrsko prevedene n. pr. “V mraku”, da so skoraj lepše kot vizvirniku. Upamo, da nas bo g. Zorman v kratkem iznenadil s svojo prvo zbirko slovenskih pesmi v angleškem prevodu. Prevajati pesmi v tuje jezike je celo težje, kot iste vstvarjati v izvorniku.

Prva izdaja njegovih slovenskih pesmi obsega 88 strani in je razdeljena v tri dele, skupaj z 63 pesmimi. Prvi del vsebuje pesmi o naravi in domovini.

Drugi del zavzema ljubimiske pesmi, v tretjem delu pa najdemo več pesmi posvečenih raznim osebam. Med temi je gotovo najlepša zadnja, “Spomini na očeta”, polna hvaležnosti, spominov in ljubezni do pokojnega pesnikovega očeta.

Prve Zormanove kitice so posvečene Slovenski pesmi, v katerih omenja:

“Življenje si krasila mi, tam v dragi domovini, zaklad prevzvišen sreč si v oddaljeni tujini.”

Da bomo naše, cenj: čitatelje saj deloma seznanili z našim prvim ameriškim pesnikom, bomo od časa do časa priobčili na tem mestu bisere iz njegove zbirke.

Zdaj pa ponovno apeliramo na naše čitatelje: Sezite po tem duševnem zakladu! Zormanove poezije veljajo samo \$1.25 s poštnino vred. Pošilja jih Ivan Zorman, 6119 St. Clair ave., Cleveland, Ohio.

Slabega prijatelja si lahko pridobiš, tem težje pa istega oprostiš, ker gre nerad od tebe.

“Živi, in pusti tudi drugim živeti,” je lepo geslo za vse, izvzemši mesarjev in pogrebnikov.

Zahteve delavcev.

(Spisal Dr. Frank Crane.)

Kar delavstvo zahteva je — demokracija, ne pa povišanje mezde. Tudi če se mu plačo povyša, ni s tem delavce do cela zadovoljen. V državah, kjer imajo delavci najboljše plače, je delavstvo najbolj uporno. To ne znači krajših ur; to ni delo usmiljenja; to ni nikako povzdigovanje ali simpatija.

Nekteri delavci in njih vodje pravijo, da zahtevajo vse te stvari, pa v resnici istih ne razumejo, ker so prepovršni. Ako pogledate globoko v srce delavca, boste kmalu pronašli vse, kar delavec zahteva to je — demokracija.

Kaj je pravzaprav demokracija? To pomeni zahtevo delavca, da se ga smatra za človeško bitje. Delavec ne trpi, da bi se ga kupovalo in prodajalo kot blago, da bi se ž njim gospodarilo kot s sužnjem ali z živino.

Delavec vedno čuti in misli, da je človek (mož). Pri tej misli ga obdaja želja, da bi svoje lastno življenje in delavske razmere sam določal in urejeval. Delavci bi morali imeti pravico do izražanja svojih naziranj, do izbiranja svojih tovarišev pri tvoritvi lastnih organizacij.

Vsi spori med delavstvom in gospodarji so nastajali po starokopitnem načelu, da je delavec, ki se ukvarja za vsakdanji obstanek, nekaj nižjega kakor pa bogatin, ki je podedoval premoženje od svojih sorodnikov. To je strupena lisa angleškega razrednega sistema, bivšega nemškega, avstrijskega kajzerizma, in ameriških prevzetnih bogatinov.

Predsednik Wilson se je glede demokratiziranja delavske mase nedavno sledeče izrazil: “Namen vseh reform v tej važni zadevi mora biti splošna demokratizacija industrije, v temeljena na popolnem priznanju pravice onih, ki delajo že to ali ono, in da se delavstvo udeležuje na združen način vsake določbe, ki se naravnost nanaša na njegov dobrobit.”

Naj se torej kapitalist in delavec vsedeta skupaj in pogovarjata o tej zadevi. Na ta način bo presekani vsak, še tako trd voz socialnih in ekonomskih razmer. Prenehajte s takozvanim razrednim biznesom. Prenehajte črtiti delavce zato, ker so delavci! Ne preklinjajte jih! Ne sovražite in ne zaničujte jih! Zaupajte v mož!

Po telesu smo vsi enaki; to naj bo glavno geslo. Vsak človek hoče veljati za človeka.

Ne preziraj nikogar. Jenjaj s priganjanjem. Ravnaj z delavcem pravično; bližaj se mu prijazno, spoštuj ga!

Nič bolj ne žali pristnega Amerikane, kakor že posluša ka gospodarja, ko zabavlja čez delavce, da so ostudni, bedasti in trmoglavci. Tako tudi ni lepo, če delavski agitator predbaciva gospodarju tiranijo, krivico in natočevanje. Niti prva, niti druga stvar ni na mestu.

Seveda se dobijo sebičneži in trmoglavci v vseh panogah življenja; v pisarni ravnatelja in v delavnici; vendar je pa vsak povprečni mož razsoden, da ne goljufa in da ne strahuje drugega. Enakopravnost za vse je njegova želja.

Treba je torej ljudstvu zaupati, če ne, boš težko izhajal. Ljudstvo je dandanes razsodno.

Ponavljam torej še enkrat, da niso “pogoji” in “ekonomski sistemi” povzročitelji razdora, ampak sumničevje, razredno sovraštvo, jeza, pesimizem in sila one grde lastnosti, ki vam delajo v vaših prsih nepravilike.

Povišanje plače poštanim uslužbencem.

Počenski s 1. julijem t. l. bodo dobivali vsi poštni clerki in pismonoši \$100.00 pobiljška letne plače. Uslužbenici pa niso samo s \$100.00 zadovoljni, vsled česar bodo zahtevali večji priboljšek. V Chicagu je 2408 clerkov in 2201 pismonoš. Dosedaj so bili plačani od \$1000 do \$1400 na leto po službenih razredih. Skupno povišanje bo znašalo letno \$460.900.

Nemci se selijo v Južno Ameriko.

“La Epoca” vladni organ argentinske vlade v Buenos Aires, javlja, da je dospel tja parnik “Gelria” s posebno nemško komisijo.

Namen te komisije je izposlovati pri vladi dovoljenje za izselitev 5 milijonov Nemcev v rodovitne in bogate kraje Argentiniije.

K. S. K. Jednota

Ustanovljena v Jolietu, Ill. dne 2. aprila 1894. Inkorporirana v Jolietu, državi Illinois, dne 12. januarja, 1895.

GLAVNI URAD: JOLIET, ILL.
Telefon 1048.

od ustanovitve do 1. julija 1919 skupna izplačana podpora \$1,677,494.37.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: Paul Schneller, 6313 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
I. podpredsednik: Joseph Sitar, 607 N. Hickory St.
II. podpredsednik: Math. Jerman, 332 Michigan St., Pueblo, Colo.
Glavni tajnik: Josip Zalar, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Glavni blagajnik: John Grabek, 1019 N. Broadway St., Joliet, Ill.
Duhovni vodja: Rev. Francis J. Aibe, 620-10 St., Waukegan, Ill.
Pooblaščenec: Ralph F. Kompare, 9206 Commercial Ave., So. Chicago, Ill.
Vrhovni zdravnik: Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

Josip Dunda, 704 North Raynor Ave., Joliet, Ill.
Martin Nemanich, 1900 W. 22 St., Chicago, Ill.
Math Kostainsek, 302 No. 3rd Ave. West, Virginia, Minn.
John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
Frank Francić, 311-2nd Ave., Milwaukee, Wis.

POROTNI ODBOR:

Mihael J. Kraker, 614 E. 3rd St., Anaconda, Mont.
Geo. Flajnik, 4413 Butler St., Pittsburgh, Pa.
Anton Gregorich, 2112 W. 23rd St., Chicago, Ill.

PRAVNI ODBOR:

Anton Burgar, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.
Joseph Russ, 6517 Bonna Ave., N. E., Cleveland, Ohio.
Frank Plemel, Rock Springs, Wyo.

UREDNIK "GLASILO K. S. K. JEDNOTE":

Ivan Zupan, 1951 W. 22nd Place, Chicago, Ill. Telefon Canad 2487.
Vsa pisma in denarne zadeve, tikajoče se Jednote naj se pošiljajo na glavne tajnika JOSIP ZALAR, 1004 N. Chicago St., Joliet, Ill. dopise, društvene vesti, razna naznanila, oglase in naročnino pa na: "GLASILO K. S. K. JEDNOTE, 1915 W. 22nd Place, Chicago, Ill.

Pisma iz stare domovine.

Sodržica 8. jun. 1919.

Predragi moj sin in hči! Čudo se je zgodilo. — Bog mi je dal dočkati največjo milost na tem revnem svetu. Izpolnila se mi je moja vroča želja, da sem se vendar prejela poročilo od Vas dragi otroci. Ravno danes, na Binkoštno nedeljo opoldne sem namreč prejela pismo od Tebe dragi moj sin in od Mice.

Da bi se jaz to dočkala — sem bila popolnoma prekritična in s to skrbojo ki ni bila majhna, sem menila, da bom legla v grob.

Bili so grozno žalostni časi, doba krvi, prelivanje krvi nedolžnih za to da bi se ohranili tirani. Prestali smo jih tudi mi akoravno v trpljenju, v solzah v pomanjkanju, kar je še zdaj žalostna posledica teh grozljivih časov: občutilo se dovolj in kakor kažejo znamenja, jih bomo še dolgo prenašali. Ne bom vam razlagala na dolgo in široko kaj smo vse zamogli hudega pretrpeti; bom že v prihodnjih pismih poročala, zdaj le v kratkih vrstah.

Živi in zdravi smo vsi; družina naša šteje sedaj deset glav. France in Franca, pet njihov otrok. Angela in Korle ki je vedno pri nas in jaz. Tudi Jože je živ in zdrav, sedaj je kaplan v Trebnju na Dolenjskem. France je bil pozvan k vojakom, kjer je ostal dve leti in sedem mesecev. Bil je na raznih bojiščih, a vendar je odnesel zdravo kožo, le močno oslabljen in sečradan je. Tudi Korle je moral obleči vojaško suknjo, pa je vsled naporne dela oslabil, da je bil kmalu oddan v bolnico, tam ostal dolgo časa, potem pa kot vojni invalid odpuščen v domov, kjer se nahaja tudi sedaj. Ako bi še trajal ta strašni boj, bi še oba, France in Korle branila našo "domovino" to je prejšnjo krivično Avstrijo.

Prišlo je drugače, hvala Bogu in tako je prav. Ne vemo kaj se pride. Italijana imamo takorekoč pred durmi. Rakek je njegov, tam stoji italijanska armada, ter lahko brez zaprek vkoraka v naše kraje. Naša prihodnost je še močno temna. Bog ve, mi ne, kaj se pride. Vse težave sem vsaj za hip pozabila. Letošnji Binkoštni prazniki so bili res veseli, ker sem dobila od Vas poročilo, da ste vsi živi in zdravi in da se vam ni godilo v tem času vojske slabo; Hvala Bogu.

Da vam še poročam to, da vinda po vsej Evropi neznanostna draginja za živili posebno za obilico in obavalom. To je nepopisno pa še vedno gre cena kviknu. Seveda kje naj vzame revni, da si pripravijo vsaj potrebno, okleko.

Ljudje si krpajo; vsakovrstne stare cape so spet prišle na dan, ki sedaj namestujejo novo drago blago. Istotako je za živili. Lahko bi se sedaj kupilo: koruzo in belo moko saj je prišla iz Amerike, ali kdo jo bo pa kupil.

Stane 1 klg. koruze tri Kronce, ali 1 klg. bele moke pet do šest Kron.

Kron. Za to ceno se lahko kupi kolikor kdo hoče. Kdo pa kupi, to je drugo vprašanje. Poželjivo se obračajo oči revnega bednega zemljana po nakupljenih trgovskih sladstih moke in koruze a nima družega od tega, kot da mu ostane le poželenje. Bogati vojni dobičkarji in trgovci, samo ti imajo in uživajo te dobrote.

Mesa si ne moremo tudi nikdar privoščiti ker 1 kg. stane 14 do 16 Kron. Kave, sladkorja in drugih tacihi reči, pa sploh že več ne poznamo; ne pride več od nikoder. Ko bi ne bil dal dobri Bog še poljskih pridelkov, smelo trdim, da bi od gladi vsi pomrli. S tem se revno preživljamo, vsaj toliko da živimo na svetu.

Letos nam pa polje slabo kaže; vedno je bil dež in mrz. Danes štejejo 8. junija, pa so večina njihve prazne ni še prišla koruza in krompir iz zemlje. S strahom gledamo v bodočnost. Ako nas Bog še s tem kaznuje, je naša usoda žalostna.

S tem kratkim poročilom sklepam pismo in prosim dobrega Očeta v nebesih, naj nas ne zapusti, kakor tudi za Vas, naj bi Vas vedno obvaroval pred nevarnostmi.

Sprejmite mnogo prisrčnih pozdravov, tudi Pavli in Ludviku ako je mogoče sporočite naše lepe pozdrave, ker mi še zdaj ne vemo v katerem kraju sta se naša lila kot kme.a. Želimo jim obilo sreče in blagoslova. Bog Vas varuj vse. Pa kmalu zopet pišite. Z Bogom! Vaša mati.

Ivana Stupica, in družina.

Gornje pismo nam je poslala Mrs Marija Toloni, v Tioga, Wis. Prejel ga je njen brat Leopold Stupica, dne 9. t. m.

V tem značilnem pismu to pred vsem izraženi veseli in srčni občutki skrbne, ter dobre in verne matere v starem kraju, ko je prejela iz Amerike od svojih otrok po dolgem, dolgem čakanju razveseljivo pismo.

Bled.

Draga mi sestra! Po dobi štirih dolgih let Te zopet enkrat — prav lepo pozdravim.

V tem času kakor veš se je mnogo reči spremenilo, dosti novega smo doživeli, pa tudi mnogo hudega prestali. Po zimi leta 1915 prve mesece je moral Janez koj za njim, pa tudi jaz obleči vojaško suknjo. Janez je bil še istega leta ranjen v Galiciji v bojih z Rusi. V jeseni so ga pa poslali domov kot invalida, kajti rana katero je dobil v kolenu se je pozdravila; samo roke pa v komolcu ni mogel več pregibati. Jaz sem bil pa potem ves čas na fronti namreč v bojih z Rusi in Rumuni toliko časa, dokler z Rumunijo niso sklenili miru. V tem času je bil sklenjen mir tudi z Rusijo in naš polk so poslali tja delat red. Tako sem tudi jaz prišel na Rusko, kjer sem ostal do časa, ko so rekli vsi avstrijski vojaki kot en mož. "Ne bomo se borili več za nemško korist in si jema-

si sami sebi svobodo. Dosti je! Vsi so popustili topove in drugo oro-

žje na mestu in šli domov. Tako sem jo tudi jaz primahal iz Rusije domov, novembra lanskega leta. Hvala Bogu, da sem se vrnil še živ in pa zdrav.

Le to je škoda, da sem zgubil štiri najboljša leta. Popustiti sem moral šolo in iti v vojsko v strelski jarek in se skrivati kot kri pod zemljo. No sedaj smo pa že doma.

Iz Rečice jih pogrešajo okoli deset fantov in mož. Za osem se že ve, da se nikoli več ne povrnejo k svojim dragim.

Naša mama so pa do sedaj še vedno zdravi. Ravno tako je zdrava tudi Tonea.

No pa tudi oni ki so bili doma so morali dosti pretrpeti radi pomanjkanja živeža in drugih stvari. Sedaj pa upamo, da se bo kmalu obrnilo na bolje. Naj povem samo za primer kakšna draginja je bila pri nas. Eno kilo slanine je stalo 80 kron (osemdeset kron) en klubok pa je stal 300 kron in še le bolj slab. Seveda nekateri oderuhi in lakomneži, ki so imeli kaj v rokah so si napravili lepe denarce, med tem ko so revni ljudje stradali. Kmalu bo boljše in čez par let gotovo še boljše kot je bilo pred vojsko. Takrat pa se povrnite tudi Vi v Ljubljano domovino svobodno Jugoslavijo kjer ne bo gospodaril več ne Nemec in ne Madžar.

Prosim kmalu kaj odpišite kako se imate tam.

Srečno pozdravlja cela družina Tebe Ivana in otroke in Lizo. Tvoj vdani in hvaležni brat Joško Zalokar.

Z Bogom!

Bled, 14. jun. 1919.

Draga mi sestra! Pred par meseci sem Ti pisal pismo, o katerem ne vem ali si ga prejela ali ne, ker še nisem dobil nobenega odgovora. No pa pismo je bilo poslano po takih ovinkih, da je gotovo precej dolgo potovalo.

Sedaj pa imamo direktno zvezo z Ameriko in tako upam, da Vas bo to pismo gotovo našlo pri najboljšem zdravju in dobri volji; kot smo tudi mi doma, vedno se še precej hudo poznajo posledice vojske, katere vam ne mislim natančneje opisovati, ker se vam gotovo znane po časopisju.

Omenim naj le par stvari. Tu vlada še vedno zelo huda draginja če tudi sedaj se lahko dobijo stvari, na katere smo že skoraj pozabili, da obstajajo. Seveda nam še manjka najbolj navadnih stvari kot: sol, vžigalnice, petrolej itd.

Vsemu pomanjkanju pa so krivi Lahji, ki so nam vzeli Trst in Goriško, skoraj vse Notranjsko Reko so nam oropali slovensko in Istro, tako, da ne moremo dobiti potrebnega blaga čez morje iz tujih držav.

Upamo, da se razmere kmalu obrnejo na bolje. Tako, da bo tudi za Vas, ko se vrnete nazaj v ljubljeno domovino Jugoslavijo, kjer boste našli gotovo dosti kruha in zaslužka.

Zato se vam ni treba dolgo obotlvljati v tujini. Kako pa je kaj z družino? Ali je zdrava? Kaj pa Ivan počne? Upam da ste vsi pri najboljšem zdravju.

Prosim sporoči Lizi da nam pošlje svoj naslov, ker ne vemo kje se nahajajo in ji tako ne moremo pisati in naj vsled tega nikar ne zameri.

Mi se imamo hvala Bogu že dosti dobro in smo tudi zdravi. Janez se še vedno ženi. Pravi, dr je sedaj še vse predrago, in da bi ga vse preveč stalo. Menda se bo pozneje oženil, ko se urede razmere in bodo padle cene, da ga ne bo toliko stalo.

Menda se bo pozneje oženil, do se urede razmere in bodo padle cene, da ga ne bo toliko stalo.

Jaz pa še ne vem kam se bom obrnil, če tudi premišlujem in premišlujem, vendar se ne morem za nobeno stvar odločiti. Temu je predvsem vzrok pomanjkanje sredstev, ker še toliko nimam da bi si mogel, kupiti obleko.

Ne zameri moji slabi pisavi, ker pišem zvečer pri slabi luči kajti podnevni nimam časa, ker imamo vedno dosti dela.

Prosim, sprejmi iskrene pozdrave za vso družino, predvsem pa zate in za soproga od Tvojega zvestega brata.

Prosim odgovor! Z Bogom.

Naslov: vas Rečica pošta Bled II. Slovenija, Jugoslavija.

Gornja dva pisma je dobila rojakinja Ivana Vrtačnik v Bridgeville, Pa.

Mrs Vrtačnik je nekakinja pokojnega slovenskega župnika Josip Zalokar, ki je dolgo vrsto let pastiroval v Bridgeville, Pa.

Urednik našega lista je prejel dne 11. julija od svojega, v Ljubljani živečega brata zopet sledeče pismo:

Ljubljana, dne 13. junija 1919. Dragi Ivan:—

Tvojo, težko pričakovano kartico od 3. aprila sem prejel dne 9. maja, katero sem nestrpno pričakoval. Veseli me, da si zdrav in živ, kakor tudi tvoja družina, brat in sestra. Enako je hvala Bogu tudi pri nas.

Jaz nisem bil pred vojno nikdar tako zdrav, kot sem bil med vojno; imel sem preje nepriroke želodec vsled preobilne hrane; a med vojno mi je pa vsa želodecna bolezen prešla, ker glad je najboljši zdravnik za želodec, veli star pregovor.

Pri nas v Ljubljani in po deželi je lansko leto hudo razsajala takozvana "španska" bolezen. (Pri nas v Ameriki tudi. Žal da še huje!) Umrla je veliko ljudi; v Ljubljani od 30 do 40 na dan. V St. Jurju pod Kumom, ali pri nas doma je umrlo na Vrhu pri eni sami družini 5 oseb. (Menda pri Jeraču.)

Jaz sem ti potom g. Kuneč čez Švice pisal zadnjič bolj obširno pismo dne 28. maja, potem ko so mati tistim potom dobili prvo vest od tebe. Od danes naprej pa upam, da bo zveza ugodnejša. Kakor sem čital v "Soveheu", bo jemal pisemsko pošto ekspresni vlak, ki vozi dnevno med Bukareštom čez Ljubljano direktno v Pariz. Od nas do Pariza rabi ravno 36 ur.

Jaz bi bil že lansko leto pisal, pa nisem vedel za tvoj naslov, ker v 4 letih se veliko premenilo. Pa kakor se mi zdi, si še vedno na starem mestu. S kom se pečaš? (Dragi mi brat, pečam se z najbolj težavnim poslom, kar jih je na svetu, z urejevanjem slovenskega lista v Ameriki.) Poročam ti, da sem premenil svoje stanovanje. S težko sila sem dobil nekaj sob na neki česti blizu Južnega kolodvora in sicer je pol stanovanje v zemlji. Pa kaj se hoče, kar ni drugega za dobiti.

Tu v Ljubljani je tako stiska za stanovanja, da si še misliti ne moreš. Veliko železničarjev, ki prihajajo iz zasedene Primorske, mora kar v yagonih stanovati. Celih 5 let se ni nič zidal, ljudi je pa sedaj v Ljubljani gotovo za 20 tisoč več kot pa pred vojno.

Brat Tone je še sedaj v Železni Kaplji na Koroskem že od Božiča, kakor sem ti zadnjič poročal.

Skoraj bo minulo, že 5 let, odkar se je pričel ta krvavi ples po vsej Evropi. In če bi Amerika ne stopila v akcijo, bi mogoče trajalo še sedaj pobijanje in ropanje na eni strani, na drugi pa izobilje v uživanju ter v vojni dobičkarji na račun revnih in zatiranih. Čeprav nisem bil v strelskih jarkih, vendar sem moral za časa vojne dosti strahu pretrpeti, ker sem opravljal pri železnikem vojaškem oddelku službo do skrajnosti. Počitka ni bilo nikdar, ne doma, ne zunaj in vse to še pri slabi in nezadostni hrani.

Prehranjevalne razmere so se slabšale od dne do dne, tako, da so nam v poltju 1918 honorirali karje za moko in sicer za moko iz koruznih storžev, katero še hranim za spomin.

Bele moke smo dobili (če je pač došla) pol klg za osebo na mesec; drugi mleški izdelki so bili: koruzna moka, ali pa jedmenova. Bela moka se je pač tudi dobila potem tihotapev iz Hrvaatsko-Ogrske; a pri tej je cena rasla kar čez noč. Lansko leto je bila na ta način dobljena moka po 18 do 24 1 kilogram. Jaz sem hvala Bogu večkrat dobil kaj bele in ajdove moke doma pri materi, enako tudi nekaj fižola. Drugače bi zvečer res težko izhajal. Fižol se je prodajalo na kmetih po 10—12 K kilo. A če te je potem srečal orožnik ko si stvar nesel, je imel pravico blago vzeti, ker je bilo vsako trgovanje prepovedano.

Prodajant je moral oddati živila le zato postavljenim žitnim komisarjem, ki so potem vso stvar spravljali med konzumente po številu družine pripadajoča živila.

Z iskrenim pozdravom, tvoj brat

Josip.

Urednikom "G. N." — Pa se res jako zanimam za naš list, ker živite morda v domišljiji, da je "G. N." 100 procenten? Ali ste morda kratkovidni? Ali imate v New Yorku krajše govnilo? Ali se dela morda pri vas prva stran in II. (dopsna) kar sama? Premišlil sem natančno Vašo št. 166 in smo našli 12 kolon uredniškega materiala. 30 kolon pa ponatisnjene; vpoštevši sliko na prvi strani in vse oglase. V naši št. 27. je bilo 193 palcev uredniškega materiala, ali deset kolon, več ga nismo mogli priobčiti radi dolgega uradnega naznanila.

Kaj pa z Vašimi slavnimi citati in aforizmi? Ali niste iste že pred par leti enkrat ponatisnili v abecednem redu? Poglejte nazaj stare letnike! Ako vam je šla včasih ob ponedeljkih trda, ste pa

Rev J. Plaznik, župnik v So. Chicagi je prejel od svojcev v stari domovini sledeče pismo:

Dragi: — Po dolgih treh letih in treh mesecih v teh žalostnih časih Ti sporočamo žalostne novice. Teško sem pričakovala od Tebe pisma, katerega sem sprejela z velikim veseljem. Pismo je bilo naslovljeno na mater in vprašal si, koga boš našel pri življenju. Žalibog, nisi našel starišev. Sedem mesecev že počivajo pod črno zemljo, v jeseni, novembra meseca je tukaj razsajala tako huda bolezen, da bi kmalu ne našel nobenega živega. Vsi smo bili bolni in ležali. Oče in mati sta umrla v enem tednu. Mati so umrli 21. novembra, oče pa 27. Tako mi je hudo, da Ti ne morem opisati. Sama sem bila bolna, otroci so bili bolni, oče pa so upili cele noči, ker niso mogli spat, mati pa so v drugem koncu hiše umirali. Prečula sem cele noči, pa mrzlo je bilo. Svetlobe ni bilo nobene; kmalu bi bilo treba s trskami svetilki pri mrliču, ko ni bilo dobiti ne petroleja ne sveče. Celu zimo je bila bolezen v hiši. Starejši fant bi mi bil kmalu umrl. Oče so bili že dve leti taki, da niso mogli ne hoditi, ne delati, ker jim je desna noga pod kolenom skoro odgnila. Mati so bili vedno pri zdravju. Ko so zboleli, so v enem tednu umrli. Vsi smo prej zboleli, kakor mati. Ko so zboleli, so kar spat začeli. Očeta so prišli obhajati, mater so pa samo v svetlo olje dejali. Mašuj zanje, ker jaz ne morem za mašo dati; bom že dala, kadar bom mogla.

Letine so slabe; živeža ni zraslo veliko v tem vojskinem času. Moka je bila 6 kron kila, slanina 30 kron, vino 16 kron liter. Sadja ni zraslo nič lansko leto. Praščici so mi vsi preč prišli. Od moza nisem čula ničesar štiri leta. Sama sem z otroci. Sama ne morem delati, delavci pa hočejo 60 kron na dan. 60 kron stanejo žimz za najmlajšega otroka, obleka je tudi draga, podporo pa nobene ne dobim. Sto goldinarjev velja toliko, kakor včasih deset. Kruha si izposodim. Ko sem šla na aprovizacijo po moko, mi je rekel, da imam dosti žita doma. Tako so (cenzurirano: z nami delali v tem vojskinem času). Kadar nam je doma zmanjkalo živeža, smo dobile samo po dve kili na mesec. V jeseni smo mogli pa (cenzurirano: skrit, če ne so pa prišli še po isto žito in krompir, pa še nekateri za seme ni imel, pa so mi ga (cenzurirano: vzeli, tako so delali z nammi, in tako še sedaj (cenzurirano: delajo), ker nimamo moč, ker so jih nam (cenzurirano: vzeli in pobili).

Sedaj nam pa še ne dajo podpore. Tako (cenz.: delajo z nammi), ker ni nobene postave več. Zadnjič sem šla prosit za podporo v Krško (cenz.: pa me je ven naglal, je bil kar divji), je rekel, kaj pa hodim gledat. Osem mesecev mi niso ničesar dali; v tem času bi mi morali dati blizu tisoč goldinarjev. Tega je kriv (cenz.: tvoj prijatelj, ...) saj je moral iti iz fare, če ne bi ga bili ubili, ker je toliko fantov in mož (cenz.: spravil v vojsko).

Groba sta skupaj. Rada bi dala napraviti križ, pa je vse predrago. Plačala sem 12 goldinarjev, da jih je ogrnil z važami.

Naznanjam Ti tudi, da imam hilapea, 17 letnega fanta. Sama ne morem biti. Tukaj je vse polno fatov, ki kradejo živino in vse, kar morejo dobiti. Lansko leto so mi pokradli krompir in fižol. Tudi ropajo in pobijajo ljudi. Na Branku so ubili tistega bogatega Strnada.

Listnica uredništva.

Urednikom "G. N." — Pa se res jako zanimam za naš list, ker živite morda v domišljiji, da je "G. N." 100 procenten? Ali ste morda kratkovidni? Ali imate v New Yorku krajše govnilo? Ali se dela morda pri vas prva stran in II. (dopsna) kar sama? Premišlil sem natančno Vašo št. 166 in smo našli 12 kolon uredniškega materiala. 30 kolon pa ponatisnjene; vpoštevši sliko na prvi strani in vse oglase. V naši št. 27. je bilo 193 palcev uredniškega materiala, ali deset kolon, več ga nismo mogli priobčiti radi dolgega uradnega naznanila.

Kaj pa z Vašimi slavnimi citati in aforizmi? Ali niste iste že pred par leti enkrat ponatisnili v abecednem redu? Poglejte nazaj stare letnike! Ako vam je šla včasih ob ponedeljkih trda, ste pa

eno in isto novice iz starega kraja kar dvakrat na eni strani natisnili. To je bilo tudi naporno uredniško delo, kaj ne? — Pozdravljeni!

CHICAŠKI SLOVENC!

V nedeljo 3. avgusta 1919 se vrši v Willow Springs, Ill., IZLET IN VELIK JUGOSLOVANSKI DAN

katerega priredi Podružnica "Woodrow Wilson" št. 7 S. N. Z. skupaj z Zvezo Jugoslovanskih žena in Deklet, Chicagi, Ill.

Izletniki se bodo odpeljali na avtomobilih ob 9. uri dopoldne v Willow Springs, Ill. Zbirališče na vogalu S. Lincoln St. in W. 22nd Place.

Tam se bodo pekeli janec po jugoslovanski šegi. Vršile se bodo razne zabave. Nastopili bodo odlični govorniki in govornice. Čula se bodo jugoslovanska pesem in godba.

Kdor bi ne hotel iti z avtomobilom, se pelje tja lahko tudi s karo (Joliet karo).

Tiket za osebo stane \$2.50, v kar je všteta voznja tja in nazaj, janec, pijača in zabava.

Tiketi se dobivajo: Vsaki večer v Mladenskem Klubu na 1823 W. 22. St.; pri predsedniku Mr. Žerfranu na 2313 S. Lincoln St.; pri tajniku, Mr. Kušarju, 2058 W. 23. Stret.

Rojaki, priglasite se takoj, da bode mogoče poskrbeti dovolj avtomobilov za vse udeležence. Zadnji dan priglasitve je do 31. julija. — K obilni udeležbi vabi Podružnica "Woodrow Wilson" št. 7.

Razne vesti.

Obletnica velike bitke.

Dne 18. julija t. l. je minilo ravno leto dni, ko se je pričela na Francoskem vroča bitka za končanje vojne. Tedaj je francoski general Foch vprizoril svoj dolgo časa nameravani napad na Nemce na zapadni strani reke Aisne in Marne. Dne 18. julija 1918 je bila Hindenburgova armada nepričakovano napadena z glavne strani. En sam dan so zavzevali zasedli nad 20 od Nemcev okupiranih vasi; tedaj so se osebno Amerikanci hrabro borili.

Velika nemška ofenziva na 65 milj dolgi fronti od Chateau Thierry do Main de Massiges je bila v polnem tiru 3 dni zaporedno. Tedaj je vrhovni armadni poveljnik zaveznikov prišel na idejo, da je najugodnejša prilika za protinapad. Zavezniki so s tem protinapadom Nemce tako oslabili, da si niso mogli več pomagati, ali braniti. Prisiljeni so bili vedno do večjega umikanja dokler ni napočil dan 11. novembra (dan premirja), ki je končal 51 in pol mesecev trajajočo svetovno vojno.

Pristojbina za razne obrtne koncesije v Chicagu.

Chikaški gostilničarji, ki prodajajo od 1. julija dalje samo lakso pivo "near beer" in druge neoporne pijače si bodo zanaprej priborili \$1000. — na leto, ker jim ni treba plačevati nobene pristojbine za "license". To ugodnost jim je izposloval občinski svetovalec A. J. Cermak.

Pač bodo pa morali zanaprej plačevati večjo pristojbino lastniki sladolednih parlorjev (Ice Cream Parlors in sicer od \$5.— do \$500.—, po velikosti lokala, ali številu sedežev.

Restavratreri in kavarnarji bodo morali plačevati najmanj \$25. davka na leto, oziroma \$5. — za vsako sebo; detektivske agencije \$500.—; privatni detektivji pa \$25.—

Mestna blagajna bo skušala na ta način nadomestiti \$6,500,000 primanjkljaja, nastalega vsled razveljavne gostilniških koncesij.

Črevlji bodo dražji.

Kdor ima denar na razpolago, naj se že sedaj preskrbi z več parji obuvala, kajti boljše čevlji bodo veljali prihodnje pomlad že \$35. Vrsta črevljev, ki se danes prodaja po \$8 bo veljala drugo leto od \$20 do \$25.

Tako je poročal te dni na neki razstavi v Chicagu se mučedi Frank B. King, predsednik zveze potnikov za prodajo obuval. Črevlji bodo vsled tega dražji, ker primanjkuje surovini (usnja); dalje vsled povisane plače delavcem po tovarnah, krajših ur in vsled velikega izvoza obuval v inozemstvo.

VESTI IZ JUGOSLAVIJE

BOLJŠEVIZEM V PREKMURJU.

Meseca maja t. l. je prišel na Ogrskem do vlade boljševizem. Na konja ga je spravil grof Karoly Mihael, takratni ministriški predsednik ogrske republike, in sicer namienoma. Hotel je na vsaki način rešiti enotnost Ogrske in ker je spoznal, da se mu po diplomatični poti ne posreči, se je poslužil strašila (za entente) — boljševizma, misleč, ko bo entente videla na Ogrskem boljševizem, bo takoj pripoznala njeno integriteto, samo da se zajezi pot boljševizmu. Zakaj neki je želel Károly int. riteto? Morebiti, ker je domoljuben? Je li zavrela v njem nekdanja nacionalno plemenitaška kri? Morda tudi, toda glavni nagib te akcije je bila njegova brezmejna častihlepnost. Nacionalci so ga namreč začela vojne in še po polomu grozno preganjali kot "velezidajnika". Kot takemu so mu očitno grozili v zbornici, da ga ustrelijo (malo pred revolucijo). Da bi dokazal nacionalnim plemenitštam in socialnim demokratom, da ni izdajalec, kakor so ga nazivali, in si pridobil ime rešitelja domovine, se je potegnil za integriteto dežele in predal državo boljševikom. Čast si je hotel ohraniti, — pa jo je zgubil — in z njo zapravil blagostanje Ogrske za mnoga stoletja, če ni ubil samostojnosti Ogrske sploh.

V slovenskem Prekmurju je boljševiški prevrat začetkom slabšo vplival, potem pa vedno večje veselje budil med ljudstvom. Zakaj? So se mogoče Prekmurci boljševizma radovali? Nikakor. Veselili so se le, ko so videli, da manjšina madžarov, ki se prej ni hotela izjaviti za Jugoslavijo, sedaj čaka od nje rešitve izpod boljševiških verig. Kako se je razširilo srec "Jugoslovanom" (tako imenujejo Prekmurce jugoslovanskega mišljenja), ko so slišali tiste, ki so ne hujškanje odvetnika dr. Ciffraka in judov stivali Jurikevevo posadko iz Murake Sobote, takole govoriti: "Bog prinesi Jugoslovane, vse njim damo kar imamo!"

Boljševizem je v tem oziru koristil Prekmurcem. Zbudil je v njih narodno zavest. Skoro nobena odredba boljševiške vlade se ni v Prekmurju izvedla. Prekmurci so raje trpeli preganjanje, kakor da bi ustanovili po občinah direktorije. Najpoglavnejše uprave boljševiške vlade — delavski svet — ne poznamo v Prekmurju. Boljševiški načel se je ljudstvo branilo z vsemi silami. Tepli so naše ljudi, jih zapirali, preganjali in streljali.

Ljudstvo vse pretrpi, a boljševizma noče sprejeti. Madžarsko vojaštvo, ki je držalo in drži Prekmurje zasedeno, je boljševiško, — boljševiki so tudi nekateri madžarini (do 20 jih je), katera imenoma poznamo a kljub temu je ljudstvo ostalo nedotaknjeno.

Najlepši dokaz tega je dvoje dejstev: 1. "Novine", katere so boljševiki začeli izdajati, je ljudstvo odločno zavrnilo, čeravno so mu grozili. "Ni nam jih treba, ni nam jih treba," je ljudstvo vedno odgovarjalo. Značilno je, da je tednik "Novine" imel za časa vojne 6200 naročnikov, sedaj pod boljševiki pa samo 38. Grofi in judje so nametali skupaj velikanske zneske v denarju za narodno stražo proti "boljševikom" (tako so imenovali z boljševiče vračajoče vojske, ki so tuintam jude preganili) in proti Jugoslovanom. S tem denarjem so tiskali "Novine", seveda na našem papirju in naših strojih, katere so zaplenili brez odškodnine — ter jih delili gratis.

Pa niti to ni pomagalo. Naše ljudstvo tako sovražilo boljševizem, da teh "Novin" sploh pogledalo ni, ampak na koščke trgalo. Kamor so prišle za razdelitev, so ostale; kajti po nje ni prišel nihče.

Da boljševizem nima v Prekmurju nobenih pristašev, pričča nadalje vstaja proti boljševikom. Zgodovina te vstaje je sledeča: Črenšovski zloglasni učitelj in organizist Viljem Tkalec, 24 let star nadgor., zagrizen madžaron, ki niti s svojo materjo ni hotel nikoli slovenski govoriti, niti z

župljani, — ta Tkalec je, po polomu, s puško branil posestva judov in grofov, da jih niso vojaki oropali. Tega mu gotovo nihče ne zameri. Ampak njegova grozodejstva, ki jih je uganjal v Medjimurju in Prekmurju s svojimi mornarji, so zverinska. Streljal, ropal in na različne druge načine je mučil nedolžne. Napravnost ubiti so ga hoteli, posebno še, ko je izgnal Jugoslovane iz Prekmurja; glavni organizator protiorganizacije je bil on, za kar ga je vice-župan komitata Zala imenoval "zvezdo Ogrske". Po odhodu vladnega komisarja dr. Obala iz M. Sobote je bila ta "zvezda" imenovana za "političnega poverjenika za Slovensko krajino."

Madžarski nacionallec Tkalec je postal pozneje boljševik; ropati se je naučil v Medmurju; da bi pa tudi na zunaj pokazal svoj boljševiški duh, se je začel čestiti po boljševiško, to je, pustil si je rasti kar najdaljše lase in jih počesal na levo stran glave (desne strani se boljševiki boji). Vzel je ("vse naše") avtomobil grofa Zichyija in se vozil po Prekmurju, gori in doli. Dnevno je imel 500 kron plače, ki mu je bila dovoljena. Kako tudi ne! Saj ima prostak-boljševik na dan 50 K, menažo in podporo za družino. Kako naj bi si misliljenik Tkalec, njih vodja, ne imel ene ničle več. Zraven tega si je hotel kot največji boljševik še nekoliko življenja zboljšati. Preskrbel si je take dohodke, da je za to izvedela vlada v Budimpešti in je odposlala vojske, da zgrabijo velikega boljševika. Tisti Tkalec, ki je v teku pol leta bil madžarski nacionallec, kršč. sociallec, socialni demokrat in boljševik, je sedaj naenkrat postal slovenski socialni demokrat. Svojim vojakom je obečal, da vzame duhovnikom, grofom in judom vsa posestva in jih med nje porazdeli, le da ga camo rešijo.

Tkalec se zagovarja pred vlado, ker pa ta njegova umivanja prav ne upošteva, si pomaga sam na drugi način. Pridobi si nekaj Slovencev (Prekmurcev), — razglasi "slovensko samostojno republiko", katere prvi diktator in predsednik bi bil sap. Obrne se na Nemško Avstrijo, odpre proti nji mejo in se obrne obenem do Italijanov ter prošni pomoči. Nemei so mu obljubili 500 moč in strelivo. Strelivo je dobil, vojakov pa samo 50 (prostovoljcev-Nemcev) z nekaj častniki. Madžarski boljševiki so ga deloma izdali, nekaj jih je pa tudi zvestih ostalo. Pridružili so se mu tudi Slovenci iz okolice M. Sobote. Vseh skupaj je nabral do 300. Da bi se otresli boljševiškega jarma, so nekateri Slovenci in civilni obleki zgrabili za orožje in napadli boljševike, meneč, da jim pride Jugoslavija pomagat. Tkalečeve sebične akcije niso poznali. Borili so se za slovenske pravice; njih namen je bil otresti se Madžarov in priti pod Jugoslavijo, — če bi jih pa ta ne sprejela pod Nemško Avstrijo, — ker na vsaki nači hočejo proč od boljševikov. Tkalec je vsled boljševiške premoči pobegnil v Gleichenberg z ugrabljenimi milijoni; zapeljano ljudstvo je pa izročil grozotam zmagovalec. Grozno je trpelo ljudstvo, zlasti v županiji Zala, kjer je Tkalec rojen; mislili so, da je tam zarota. V resnici se nihče iz te župnije ni pridružil Tkalecu, ker so ga dobro poznali.

Madžarska in madžaronska "narodna straža" je sedaj tudi slovenska postala. Prekmurci so spoznali, da so Slovenci in vsi želijo priti pod Jugoslavijo, ne vemo pa, če jih ta mara.

"Puške prinesite, bratje Jugoslovani, in mi gremo z vami, da rešimo Prekmurje!" To je geslo Prekmurcev. Bodo-li ubogi Prekmurci še dolgo čakali na svojo rešitev?

Prekmurec.

IN GORICA?

(Dr. S. J.)

Ta mišl stoji vedno pred našim duhom; stoji celo sedaj, ko gledamo na Celovec in nam srec občeti zadoščanje ob spominu na neštete krivice, ki so od tukaj padale na koroške Slovence.

Kaj pa z našo Gorico? Kaj se da i njej dan odrešenja in radosti? Kdaj se dvigne kraj Matjaž s svojo vojsko, da vrže krivične tlačitelje zmagavno ob tla in pri nesvobodno onim, ki po njej bolj koprjajo kakor žejen potnik v puščavi po vodi?

Kolika krvica teži nad Gorico in nad deželo, katere glava je on! Nikdar ni bila Gorica v laški posesti; nikdar ni nifi sosednja beneška republika nazvle tisoletnemu svojemu obočju tu gospodarila; vedno je tu Slovenec doma; prve listine že z časa pred 900 leti imenujejo Gorico izredno slovensko posest — in sedaj v časih največjega narodnega probujenja — si drzne Lah oropati slovenskemu narodu ozemlje, ki ga Gorica simbolizira!

Sedaj — ko so tisti "veliki" narodi, ki sedé v Parizu, razglasili, da prinašajo malim narodom osvoboditev, da jim hočejo dati svobodo, osebnost, samoodlobo, sedaj stopa Lah, ki se seveda šteje tudi k "velikim" narodom, na Gorico, na najlepši del slovenskega ozemlja, ga vklepa v verige in ga proglašja za svojega sužnja!

Srec nam trepeče sočutja in globoke boli, ko zremo na ta del svojega telesa, na Gorico, potopljeno v velikem trpljenju. "More-li mati svoje dete pozabiti?" In Gorica nam je več kot materi dete, kajti ona je naravnost del našega telesa! Dan in noč nam je pred očmi, tisti narod po Soški dolini, po Goriški gorah in Brdih, po Krasu in Vipavskem, v Gorici in nje divni okolici! Kako bi nas ta narod neizmerne veselja sprejemal, če bi nas na obzorju zagledal kot rešitelje! Ne boj se, naša Gorica, rešitev ti pride! Zaslajala je po stoletjih celo tužnemu Korotanu, kako bi tebi ne, ki si vedno naša bila!

Vprašaj, zakaj ti ne pošljemo pomoči! Tudi Korotan je vprašal, in pomoč je prišla, ko je ni več pričakoval. Potrpi! Saj veš, da si nam bila uropana v trenutku, ko smo velike izgube krvi jedva stali pokoneu. A opomogli si homo, in tedaj bo laška zahrbtnost spoznala, kaj pomenja narode varati.

Kajti varali so nas! Osvoboditev so obljubljali, ko so metali te take iz svojih aeroplanov na naše vase; z belo zastavo so prihajali kot bi bili prijatelji — a so nas varali in nam uropali Tebe, našo Gorico. Toda ljudstvo, ki nam je dalo Simona Gregorčiča, pesnika ognjevite domovinske ljubezni, ki si je s skrajno poštvalnostjo ustanovilo celo vrsto lastnih narodnih šol, ki si je bilo kot prvo na našem ozemlju priborilo državno slovensko srednjo šolo, ki si je bilo s čudovito energijo izvojevalo vse pravice pri državni upravi kakor nikjer drugod, ki je tako ponosno narodno samozavestno, kakor zopet nikjer drugod, bo znalo tudi ta udarec preboleti. Lah ga sicer hoče ločiti od nas, jemlje mu — on, "kulturonosec" — narodne šole; v-ol mu je — on, "osvoboditelj" — vse pravice pri uradnih in urj upravi; pošilja njegove voditelje in prijatelje v ječe in prognanstvo — toda če Nemei ni mogel zatrepi Poljake na Poznanjskem in Slovence na Koroškem, tudi Lah ljudstva na Goriškem ne bo!

Rop, ki ga hoče proti vsem pravicam narodov izvršiti na delu našega telesa, na Gorici, mu ne bo donasal veselja. Vse se maščuje na svetu, posebno pa krivice nad narodi. Nas hočejo prevarati v trenutkih, ko smo na pravice najbolj verjeli. Toliko hujša bo naša reakcija.

Mogoteci v Parizu poznajo le moč; zato bodo želi nesrečo na lastnem telesu. Strašno trpko nam je pri sre. Svobodni smo, a naše veselje ni čisto: Maribor je naš in sedaj tudi Celovec, a v dnu srca se mešajo veselju grenki občutki bridke žalosti; kajti eno nam manjka; manjka nam naša Gorica.

A ker vemo, da je Gorica del našega telesa, zato io bomo povsod pogrešali; zato ne bomo mirovali, dokler ne bo zopet naša popolnoma; zato bomo skrbeli, da Lah pri svojem ropu ne bo miren nobenkrat; zato bomo vedno mislili na Sočo, na Sveto goro in na Gorico; zato bo vedno, posebno v dnevih uspehov in ponosa naše prvo vprašanje: In Gorica? —

Kajti Gorica je naša in bo naša in mora biti naša, ker ona je bila vedno del le našega telesa.

Poslanika Francije in Anglije sta došla v Beograd ter nastopila dober službo.

CELOVEC.

Cela Koroška je tako lepo zaokrožena geografska celota, da se nam vidi ta neizrekljivo krasna deželica s svojimi specifičnimi terasami v podolju, na vseh straneh pa opasana od markantnega, izredno raznoličnega in slikovitega gorovja, — skoro nedeljiva. Toda fe za prvi hip. Že ljudstvo samo jo deli v Gornjo in Spodnjo Koroško, katerih vsaka ima svoja več ali manj medsebojno neodvisna. Lahko trdimo, da je ravno narodno gospodarstvo to navidezno nerazdruženo celoto faktično že davno razdelilo in tako razne geografije in geologe (Krebs), katerim se vidi ta deželica raz njih stališča ena najindividualnejših zaokroženih geografskih celot, — postavilo, da se tako izrazim, na laž...

Orjaški venec gora vseh tvorben to izrazito planinsko deželo: Visoke Ture, Noriške Alpe na Severu, Julske, Karavanke na jugu itd. Kdo bi jih vse našteval! Vzdolž te dežele, ki je nagubani, čez sredo zategnjeni vreči podobna, poteka širčica in zopet ožča se dolina mogočne Drave, ki doseže v slovenskem Rožu višek prirodne lepote.

Severno nad Rožem, ločena po prijaznem sredogorju, pa se nekako v sredini te dežele širi takozvana "celovška kotlina," o kateri v zadnjem času mnogo govori in pišejo in ki pomenja lajku-politiko ono ravnino okoli Celoveca, s kotlino onega bajnega svetovnoznanege jezera, ki ga obkroža razmeroma nizko, a tem ljubkejšo gozdnato gričevje.

Z geološkega stališča pa zopoda "celovška kotlina," ki jo je izdobil nekdanji ledenik, ono ravnino z vsemi sredgorji in griči, ki se razteza — od Beljaka pa doli do Spodnjega Dravograda — torej cel tisti ogromen in razsežen used med noriškiimi Alpami in Karavanškami z vsemi jezeri, ki so nastala v njem: vrbskim, baškim osojskim in dr.

Nekako v sredi te kotline je posejana na ravnem polju, oddaljena nekaj kilometrov od iztočnega brega jezera, prestolnica koroška — Celovec, ki se le na severozahodnem delu naslanja na nizko, z razglednim stolpom venčano Križno goro, ki je prelep odrastek gozdnatega hribovja. Leži ob rečici Glini, ki priteče v celovško ravnino od severa iz široke doline, kjer namaka naše sveto gosposvetsko polje. Pa ni bilo to mestece od nekdanj znamenito kot glavno mesto dežele, saj je še v 12. stoletju le skromen trg "Chlagenvurt", katero ime je nastalo baje iz slovenskega "Cvelovec" in ne iz "Glanfurt", kakor to hočejo nekateri. Pa pustimo to razlaganje filologom!

St. Vid zgoraj v glinški dolini, že nad gosposvetskim poljem nad skrajnim koncem na sever segajoče geološke celovške kotline je tisto staroslavno mesto, ki je bilo nekdanj deželno stolno mesto še v 13. stoletju. Koroški Kranj! Celovec je dobil šele od vojvode Bernarda mestne pravice in bil odan z močnim zidom, katerega ostanki se vidijo še danes na nekaterih krajih mesta.

Smelo trdimo, da je Celovec postal šele po Slovincih slaven in da ima le kot slovensko mesto svojo znamenito zgodovino.

Mesto ima danes nad 30.000 prebivalcev. Na zunaj s svojo najbližjo okolico (izyemši jezero, ki je komaj 4 km oddaljeno in sega potem celih 20 km na zapad) ne nudi nič posebnega; ima pač ved lepoh cerkva, nekatera krasna poslopja — med njimi palačo družbe sv. Mohorja — nekaj krasnih hotelov in lepoh kavarn iz novejših dobe, vidnih znamenaj mahome in zmagovito razvijajočega se tujskega prometa, leta 1910, zgrajeno moderno gledališče, glasbeno šolo (Musikvereinsšule) realko, gimnazijo, par znamenitih spomenikov, med njimi monumentalni vodnjak z zmajem lepe drevorede, električno cestno železnico in okoli deset tovarn. Mestna župna cerkev iz leta 800 pozneje vsled potresa deloma porušena, a zopet pozidana, s svo jim daleč vidnim, visokim zvonikom, bo pač ostala vedno znamenitost prve vrste. Celovski muzej, hrani poleg knežjega kamna ne prečenljive stare spomenike in zbirke. Ne smemo pozabiti na tem mestu, omeniti takozvanega celovškega rokopisa, ki je nastal v 15. stoletju in ki ga hrani "Geschiehtsverein," pisan z nemškimi

črkami, obsegajoč "očenaj", "češeno Marijo" in "vero" z znamenitimi aoristovskimi oblikami.

Da nima Celovec v svoji dolžini tistega praviljeno-lepega jezera s svojimi sanjaviimi bregovi in onstran satniškega sredogorja (Osojnice!), na jugu našega Roža, ki ga moramo tudi šteti k bližnji okolici — ne bi se mogel kosati Celovec po svoji legi z lepo našo belo Ljubljano in njeno okolico. Toda Rož in Vrbsko jezera ga uvrščata med najlepša, najznamenitejša jugoslovanska mesta brez ozira na velikansko gospodarsko važnost, zlasti tudi v tujsko prometnem oziru, za celo Jugoslavijo.

Nevenljiva pa je slata te stare slovenske metropole po zgodovini našega narodnega preporoda. V tisti idealni dobi je postal Celovec mahoma središče vsega našega narodnega, političnega in kulturnega žyljenja, ki je skoz celo vrsto let dajal pravce vsemu slovenskemu kulturnemu in narodnostnemu pokretu — bila je to zanosna doba, ko smo šteli dve tretjini slovenskega celovškega prebivalstva, čegar potomci so postali žal renegati in naši sovražniki. Pa kdo bi v tem slovenskem trenutku, ko plapola nad tem starim slavnim središčem naše kulture zopet slovenska trobojnica, raziskoval vzroke temu žalostnemu dejstvu! Kar je bilo, je bilo!

Celo pozneje "nemški" Celovec ni mogel prezreti docela znamenitih slovenskih moč; saj so imenovali ulico Pavličovo (po škofu Pavliču), Ahaeljevo, Pernhartovo in — last but not least — Košatovo po slavnem Tomažu Košatu, ki je bil končno tudi Slovence doma tik pod Celovcem iz Vetrinja, vsaj sramoval se ni tega nikoli povedati...

Anton Janežič, Anton Martin Slomšek, Andrej Einspieler, Urban Jarnik, Matija Majar-Ziljski i dr. poleg že imenovanih so imena, ki se danes svetijo k nam iz one dobe in dobivajo danes novega bliska in sijaja. Bolj nego kdaj poprej so nam danes draga in — sveta!

Saj ste bili ravno Vi, koroški velmožje, ki ste prvi v oni dobi izrekli besedo čudodelno — Jugoslavija in zanjo trpeli. Kdo izmed Vas, častljivi stari možje slovenski, ki ste videli, kako je rušila nasilna germanizacija takorekoč pred Vašimi očmi zadnje stebre slovenstva, kdo izmed Vas je slutil, da bo 6. junija leta 1919 nad Vašimi grobovi zaplapolala slovenska in srbska jugoslovanska trobojnica? Nad tistim starim celovškim mestom, kjer so nekdanj trepetala Vaša srea strahu za bodočnost ljubljenege naroda! Slava Vam in istim jugoslovanskim junakom, ki so jo dvignili in za njo — krvaveli!

Naši vojni ujetniki na Francoskem se bodo kmalu vrnili. Da bi se vrnili ujetniki na Italijanskem, o tem italijanska vlada neče ničesar slišati.

DAN VESELJA IN GROZE.

Kotije na Koroškem.

Da bi jih videli, kako so bežali, namreč Nemei, ko so jih naši jugoslovanski vojaki dne 28. majnika prepodili iz koroško-štajerske meje. Dopoldne so se še držali, okoli poldneva pa so začeli postajati nemirni ob štirih poldne pa so se spustili v divji beg. Bežali so kot zajci kar čez njive in travnike, bili so vsi potni in zasopli, vsak je tekal, kar je mogel. Pomečali so proč puške, pustili kuhinje, topove ter veliko množino municije in strojnih pušk; zgubili so tudi svojo korajžo, s katero so se poprej toliko ponašali, vzeli so s seboj edino le strah, pred jugoslovanskimi vojaki. Kaj takega naši ljudje še niso doživeli. To je bilo najboljšje zadoščanje za nasilstva, katera so morali prenašati od nemških divjakov in pa plačilo za strah, ki so ga prestali, ko so se morali skrivati po kleteh, pred udarjajočimi granatami.

Pa žalibog, da tega dneva našega odrešenja nismo mogli praznovati z nekalcjenim veseljem, vsled nesreč, ki so nas zadele. Nemški vojaki, so ustrelili šletnega fanta Avgusta Svetina, ko je med bojem šel vun iz hiše. Groza pa nas je vse spreletela, ko se je raznesla novica o strašni nesreči, ki se je dogodila na domu našega župana, Franca Logar. Po odhodu Nemecev so našli domači še nerazpočeno granato; skušali so jo, odpreti, granata se razpoči in šest ljudi je bilo priči mrtvih: županove 2 hčeri Južefa in Fanika, stari 20 in 14 let, županov sin Franc, star 17 let, najemnik na Mušovem, Alojzij Kamnik in njegov sin Alojzij ter previtkar Valentin Najovnik. Le 4 let stari otrok rejence, Maksimiljan Filip, ki je sedel tam v bližini in se igral, je ostal popolnoma nepoškodovan. Pa ni bilo še dosti te nesreče. Komaj smo dne 30. majnika položili v grob teh 7 žrtev, že se je zgodila zopet nova nesreča. Anton Verguš, star vojaak, je priselši od pogreba, se podal zbirat ročne granate, katerih je po odhodu Nemecev ležalo dosti povsod okoli. Dejal je svoji ženi, da jih hoče spraviti v kraj, da se kdo ne ponesreči, pa je nesreča zadela njega. Vsled nepravdnosti mu je granata razpočila ter ga raztrgala. V teku dveh dni kar osem nesreč. Da bi bili ljudje vsaj bolj previdni. — Iv. Serajnik, župnik v Kotljah.

Spilje je mirovna konferenca prisidila Nemški Avstriji. Špiljani pa o tem nečejo nič slišati in si sedaj podali izjavo, da hočejo biti v Jugoslaviji. Dva ministra v Ljubljani. Minister za socialno politiko Jože Gostinčar in finančni minister sta se mudila ta teden v Ljubljani.

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srecm naznanjamo vsem znancem in prijateljem, širom Amerike prežalostno vest, da nam je nemila smrt ugrabila nepozabnega sina, oziroma brata,

FRANCETA MESOJEDEC.

Ranjki je bil star komaj 19 let. Poln mladeniškega življenja, ter tolažba svoje matere. Toda podlegel je hudemu, nad dva meseca trajajočemu legarju, ter je dne 30. junija previden s sv. Zakramenti mirno v Gospodu zaspal. Ranjki je bil ameriški Slovenec. Rojen je bil v Pueblo, Colo., pred 19 leti, kjer tudi zapuščča žalostno mater, tri sestre in enega brata, zraven pa nebroj prijateljev in znancev.

Pri tej priliki se lepo zahvaljujemo vsem našim sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam priskočili na pomoč v njegovi dolgi bolezni, ter nam pomagali, dokler nismo ranjkega nesli k zadnjemu počitku. Pogreb se je vršil dne 4. julija ob ogromni udeležbi občinstva. Ranjki je pripadal k Podpornemu društvu SLOVAN št. 3 ZSZ., katero društvo mu je priredilo nad vse sijajen pogrez. Ob tej priliki se zahvaljujemo društvu "Slovan" kakor tudi dr. sv. Jožefa št. 7 KSKJ. za ogromno udeležbo. Nadalje lepa hvala pevskemu zboru "Prešeren" za ganljivo petje v cerkvi. Zahvaljujemo se vsem darovalcem krasnih vencev: kakor Dr. "Slovan" št. 3 ZSZ., delavcem "Zičarne" v jeklarni C. F. & I. Co., Mladeničem Grove Pharmacie, nadalje družinam: Joe Zupančič, John Gerny, John Snedec, George Thomas, August Castellar, Otto Waichter, Joseph Germ, Joseph Steblaj, John Zaletel, ter Ludvik Jakš. Nadalje posameznikom: Joseph Godec ml., Valentin Germ-u, Matt. Jesh-u ter John Perkotu. Še posebno se zahvaljujem družinam Ahlin in Zaletel, ker so mi pomagali opravljati vse naše hišno delo tekóm mojih žalostnih dni. Še enkrat prisrčna zahvala vsem skupaj. Tebi pa ljubljani sin, oziroma brat, kličevo: Počivaj v miru in sveti naj ti večna luč!

Žalujoc iostali:

- Marija Mesojedec, mati,
- Anton Mesojedec, brat,
- Gabriela Mesojedec, sestra,
- Mary, omožena Germ, sestra,
- Kristina, omožena Zupančič, sestra.

Žrtov nemškega divjanstva. V Ljubljani je umrl koronki begunc, župan Peter Serajnik iz St. Vile v Podjuni. Pred nekaj leti mu je vse pogorelo, pa ustvaril si je bil z razumnim kmetijstvom in marljivostjo lepo gospodarstvo. Ko se je pa zdaj vrnil z begunstva in je videl na lastne oči strašne posledice divjanja nemških tolp, ki so mu vse bile raznesle, se mu je zmešalo.

Požar. V nedeljo 1. junija ob pol šestih popoldne je pri Znamenjski na Kokrici pri Kranju izbruhnil požar in vpepelil hišo in gospodarsko posestvo. Za ubogo družino je to dvakrat težek udarec. Prišli so gasiti iz Kranja, kokriški in predaški gasilci so pa premišljevali, ali bi šli ali ne. Tako se je pokazalo, da je zadnji čas, da se tukajšnji požarni brambi z mlajšimi močmi izpopolnita.

Za črnimi kozami na Reki in Sušaku je obolelo vse polno ljudi. Vse zdravstvene odredbe so doslej bile neuspešne, ker se vsak dan ponavljajo novi slučajji obolenj. Sušaska občina in reški magistrat sta zato odredila prisilno cepljenje proti črnim kozam vseh onih, ki letos še niso bili cepljeni.

Razkosanje Slovencev. Glede krivice, ki nam jo pripravila zloglana četvorica v Parizu, piše "Narodna Sloboda": Naj zdraviji dio našega naroda, naša brata Slovenci, bili bi stvarno osakačeni. Njihovo blagotvorno poslanstvo in novoj našoj državi, njihov bujni gospodarski in narodni život zadobio bi ovih komadanjem vrlo pogibeljan udarec. Prema prilicno sigurnim podatcima izgubili bi Slovenci ovim komadanjem u korist Talijana; u Mletackoj Sloveniji i u Reziји 56.000 ljudi, u Goriskoj 153.486, u Trstu 59.319, u Istri 53.000, u Kraj-skoj 82.960, u Koruškoj 1541; na korist Nijemaca, u Koruškoj 87.000; na korist Mažara u Prekmurju 100.000, rastreseno po Štajerskoj i njemačkemu dijelu Koruške 50.000. Ukupno 614.306 Slovencev. U svemu bi slovenski narod izgubio od cjelokupnoga pučanstva 40 odstot.

Čehi za skupno mejo z Jugoslovoni. Vsa čehoslovaška kulturna društva so podpisala izjavo, v kateri zahtevajo skupne meje med Čehoslovaško in državo SHS.

Zoper razkosanje Slovencev je prišlo na deželno vladu za Slovenijo nebroj protestov od slovenskih občin, političnih in nepolitičnih društev.

Škof Mahnič prost. Italijani so krškega škofa Mahniča izpustili. Škof se vrača sedaj iz Italije in pride v Beograd.

Oba protestna shoda prepovedana. Vojaška oblast je iz zunanjih političnih razlogov oba protestna shoda v Ljubljani proti krivicam, ki nam hočejo naložiti v Parizu prepovedala. Nam se to ne zdi umestno, da smo ententi tako pokorni. Roge ji pokažimo, potem na s bodo šele začeli upoštevati.

Zakaj zabavljajo zoper dr. Korosca. Poslanec Stanojevič, ki je član demokratskega kluba, katerega člani so tudi slovenski liberalci, je v zbornici silno zabavljajl čez dr. Korosčevo prehranjevalno politiko. Drugi dan se je zvedelo, da je dr. Korosček zaplenil temu dičnemu poslanecu in zabavljaju nekaj dni preje 40 vagonov sladkorja, s katerim je mož hotel veržiti.

Počitnice narodnega predstavnitva se začno 1. julija in bodo trajale poldrug mesec.

Volilni red za konstituanto je izdelan. Volilno pravo bo splošno, enako, tajno, direktno in preporočljivo. Aktivno volilno pravico bo imel vsak državljan, ki je dovršil 21. leto in ki biva šest mesecev v občini, v kateri naj bi imel vršiti svojo volilno pravico. Vlada je sprejela v principu tudi žensko volilno pravico. Vsa država bo razdeljena v velika volilna okrožja, a na vsako okrožje odpade po 10 do 16 mandatov z ozirom na število prebivalstva. Mandati se bodo razdelili med stranke po razmerju glasov, ki jih posamezne stranke dobe. Reklamacijsko postopanje bo poverjeno rednim sodiščem in ne političnim oblastem. Na 30.000 prebivalcev odpade en mandat, tako da bo bodoči parlament (konstituanta) imel približno 400 poslancev. Načrt bo obdelalo še nerodno predstavnitvo.

Zastopanje zapuščin in zavarovanj v Ameriki. Kraljevemu po-

slanstvu v Vašingtonu je ministrstvo za vnanje zadeve naročilo, da vseh stvarah, ki se tičejo zapuščin in zavarovanj v Ameriki zastopa koristi državljanov celokupnega kraljevstva SHS. Obratni se je vseh teh zadevah do ministrstva za vnanje zadeve in sicer preko pravosodnega ministrstva ter predložiti vsa potrebna dokazna sredstva.

Vojnodopolnilno poveljstvo v Ljubljani je spremenilo svoj naslov v "XVIII. Ljubljanska pu-kovska okružna komanda", ter je še vedno nastanjena na Ambrozevem trgu števil. 7.

Kriza pri socialni demokraciji. Narodna Politika piše: Glavni odbor social. demokratske stranke v Zagrebu je ostal v rokah Korača in Bukšeka, istq tako tudi strankarsko glasilo "Sloboda", v kateri javlja glavni odbor (članom stranke, ki so prestopili v komunistično stranko, da jih smatra za odpadle. Glavni odbor je sklenil sklicati novo strankino konferenco, da odobri njegovo stališče. Korač upa, da se bodo mnogi "levičarji" (komunisti) vrnili k njemu zaradi neuspeha 1. maja in razočaranja v delavskih vrstah. Delavske mase, posebno pa kmetje, so v resnici razočarani in so začeli izstopati, ali ne zato, da pristopijo k socialistični desnici, ampak da sploh zapuste socialne vrste. O tem se prepričujejo dnevno levičarji in desničarji posebno na deželi.

Huje kot tlaka. Ribniški graščak Rudež je oddajal 22. junija košujo na svojih senožitih v najem in sicer potom dražbe. Pred dražbo je prebral sledeče pogoje.

1. Kdor izlicitira, mora plačati najemninsko svoto, preden gre kosit.
2. Vsakdo, ki vzame v najem, mora pokositi, posušiti, na kopic naložiti in pol dne, preden odpelje seno s senožeti, mora obvestiti graščaka, da ta odpošlje svoje ljudi, ki vzamejo polovico naložene krme za graščino in dotični mora še pomagati naložiti na voz.

3. Pokositi mora do 31. julija. Tako smo zopet priromali v srednjeveške tlačanske razmere. Vso zadevo pa je Jugoslovanska kmetijska zveza naznanila na vladu. Tudi državno pravdnitvo naj bi se pečalo z gospodom graščakom.

Slovsanska docenta na češki univerzi v Pragi. Habilitirala sta na univerzi v Pragi 12. junija dr. Alfred Šerko kot docent za živene in duševne bolezni in dr. Albert Boteri kot docent za očesne bolezni.

Umrla je v št. Ilju v Slovenskih goricah 18. t. m. gospa Helena Thaler roj. Mydlil, soproga tamošnjega župana.

V Trzinu je umrla 18. junija gospa Helena Luzar, posestnica in gostilničarka, mati zdravnika dr. Luzarja.

Ponesrečil se je 15. z vojaško pištolo za rakete 14letni Pavel Hojan iz Vrhnike. Strel ga je zadel v trebuh. Umrl je naslednji dan v deželni bolnici v Ljubljani.

Procesije sv. Rešnjega Telesa se se izvršile 19. junija v Ljubljani in v najlepšem redu. Vreme je bilo lepo. Trnovsko procesijo je vodil župnik Finžgar. Udeležil se je je župan dr. Tavčar z občinskimi svetovalci. Procesija je bila zelo lepa, posebno pozornost so vzbujale "peče" in "avbe"; mož je šlo nenavadno veliko za trnovsko procesijo. — Šentpeterska procesija, katero je vodil župnik Petrič, je bila tudi zelo lepa. Okoličank s pečami je bilo zelo veliko. Šentpeterska "Prosveta" je zbrala pod svojim praporjem zelo veliko število svojih članov in članic. Št. peterske procesije so se udeležili tudi gojenci in gojenke Marijanišča in Lichtenurnovega zavoda. Št. peterska procesija se je izvedla že v znamenju miru spremljevala jo je namreč godba jugoslovanskih železničarjev, vojakov pri št. peterski in trnovski procesiji ni bilo. Procesija škofijske stolnice se je izvršila po starem častitljivem običaju s tem razločkom, da zastopniki države SHS niso bili uniformirani, kakor v stari Avstriji, marveč da so bili civilno oblečeni. Še cilindrov niso vsi imeli, kar je tudi znak naše demokratske dobe. Po slovenski pontifikalni sv. maši, katero je spremljal kor z instrumentalnim spremljevanjem petja se je razvila procesija, katero je vodil knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič. Pred stolnico

je prikorakala naša vojska; mesto trdih kvabedih povelj smo duh miloglasna ljuba nam jugoslovanska povelja. "Mirno" in arbski vajak stoji mirno, brez vsake nadudosti se razgovarja s prostokom ljubezanjivo častnik, kar bi bilo v bivši Avstriji spravilo častnika vsaj pred častni sod. Procesijsa se razvije; prve so šole; višje in nižje, s svojimi učitelji in profesorji. Slede društva: Kerkova Prosveta, prapor sv. Mihaela, za katerim korakajo odposlanec odborov S. K. S., J. S. Z., Orlovske zveze, starešinstva, Pevske zveze Ljubljana, Svete vojske, sledita praporja Miadenškega in Katoliškega društva rokodelskih pomočnikov s člani, ki se jih je veliko zbralo. Slede Marijine družbe, kongregacije. Splošno pozornost in sočutje vzbude invalidi: žrtve krvnikov Franca Jožefa I. in Viljema II. Slepce invalide vodi kurat Bonač, dve usmiljenki jih spremljata. Lepo bele oblečene deklice in fantje svetijo Najsvetejšemu. Zastopniki oblasti: ljubljanski občinski svet z županom dr. Tavčarjem na čelu; med njimi klub svetovalcev S. L. S., na čelu jim klubov načelnik Serjak. Slede zastopniki oblasti: na čelu jim njihovi predstojniki, med njimi dr. Šavnik, Spindler, dr. Kavčnik, dr. Papež, Regally; likvidacijsko komisijo deželnega odbora zastopata B. Remec in Ogrin. Sledi duhovščina in Najsvetejši; pred duhovščino prikoraka prvi oddelek ske vlade dr. Žerjav, poverjenik naše vojske. Za Najsvetejšim korakajo podpredsednik pokrajinske Golja in polkovnik Janko Vukasovič z uradniki in s častniškim zborom naše vojske. Ko se je pred prvim blagoslovom končala stolna procesija v Stritarjevi ulici, se je že pokazalo prvo bandero pred magistratom, ker so šole že prehodile veliko cesto, po kateri hodi stolna procesija: Godbe pri stolni procesiji ni bilo, a zato je pel tako med procesijo in pri blagoslovih stolni mešani pevski zbor, pomnožen s pevci bogoslovci pod vodstvom chori regenta Stanka Premrla, kar beležimo kot novo zanimivost, ker so od pamtveka peli ob Telovem pri stolni procesiji do zdaj pevec bogoslovci.

Iz vsučiliške komisije se poročava:

Ko je došla vest o sklepu mišistrskega sveta, da se dovoli ustanovitev vseučilišča v Ljubljani za letošnji jesen, se je vsučiliška komisija pri deželni vladi v kvrbu hitrejšega izdelanja vseh podrobnih načrtov razdelila v pet odsekov (za vsako fakulteto: teološko, juridično, filozofsko, medicinsko in tehniško poseben odsek.) Tudi se je pri društvu slovinženerejev sestavila subkomisija za pridobitev začasnih vsučiliških prostorov. Vsi ti odseki so predložili svoja poročila vsučiliški komisiji, ki jih je v svoji XII. seji dne 29. pret. m. po temeljitem obravnavanju odobrila. Poročilo vsake fakultete sestoji iz temeljnega osnutka studija na fakulteti, iz učenega reda, seznama vseh nujno potrebnih stolie in institutov ter iz imenika učnih moči, ki bi prišle prej ali slej v postev. Vsebuje obenem predloge za takojšnje imenovanje 2-3 vseuč. profesorjev za vsako fakulteto, ki naj bi, čim so imenovani, prevzeli nadaljno organizacijo in izvedbo. Nastanitvena subkomisija je izdelala načrt, ki kaže, koliko in kakšnih prostorov bi bilo potrebno za začasno nastanitve fakultet, in kje bi se prikladni zlo bili. Vsakemu fakultetnemu načrtu je pridejan tudi pomožnosti proračun potrebnim za leto 1919, zlasti pa za najbližjo prihodnost. S tem je vsučiliška komisija izgotovila nasvete, ki merijo na otvoritev tehnične fakultete že v nekaj tednih, ostalih fakultet pa v jetošnji jeseni. Celotni izdelek je predložen naučni upravi in od njenih nadaljnjih ukrepov je vsučiliška načrtov zavisna.

Naše meje določene.

Iz gotovega vira smo izvedeli, da je na mirovni konferenci sprejet predlog dr. Kovačiča in dr. Slaviča, po katerem bo šla naša meja na Stajerskem več kilometrov severno od železniške črte Špilje-Radgona. Uradno poročilo se pričakuje vsak čas. Proslava srečne rešitve mejnega vprašanja se bo vršila v Mariboru zelo slavno, najbrže prihodno nedeljo. Vsaka hiša bo morala imeti zastavo.

Komfort za noge.

Ako so Vam ranjene noge ali se Vam pote ter na ta način povzročajo obštetna bolečina, ki žgo in ustvarjajo srbenje, ako nabreknejo noge v dežljin in rane povzročajo pri hoji trpljenje, ne čakajte. Dobite pri Vašem lekarnarju

Severa's Foot Powder

(Severov Prašek za noge) in komfort za Vaše noge bo zagotovljen. To je prijeten prašek za noge. Malo posutega praška med prti in na vrh ter podplati vsako jutro in nekoliko v vsak deželji ali negovico povzroči žudeža. Cena 28 centi in 1/2 danka.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

POZOR ROJAKI!

Kogar veseli kupiti farmo, naj takoj piše za pojasnilo in naj meni naznani, kako farmo si želi kupiti.

Jaz imam na prodaj več farm od 40 do 1200 akrov velike. Jaz imam gotovo farmo na prodaj, kakoršino si želite kupiti s poslopjem, da kar lahko začnete kmetovati.

Prodajam farme in neobdelano zemljo po nizki ceni in na lahke odplačilne obroke.

Ne kupite nikjer farme, dokler si ne ogledate farm, katere imam jaz na prodaj. Če to storite, si boste gotovo prihranili precej denarja. Pišite na naslov:

Ignac Česnik, Willard, Wis.

THE FIRST NATIONAL BANK
(PRVA NARODNA BANKA.)
CHISHOLM, MINN.

je velika, zanesljiva in močna banka. Naš kapital je \$100,000.00; naše premoženje milijon in pol dolarjev. Vsaka vloga, še tako velika je varna pri nas, nobena premajhna; da bi je z veseljem sprejeli. Vaš rojak, Jacob Osbolt, vam bo šel v vseh bančnih opravkih na roko; pridite do njega. MI POŠILJAMO DENAR V VSE SLOVANSKE KRAJE. Banka je odprta dnevno od 9. do 11. v soboto zvečer od 1. do 8. ure.

Kila umori 7000 ljudi na leto.

Sedem tisoč oseb umrje na leto sa kilo.—tako se glasijo namredi trtvalci listi. Cemu? Ker so nesrečni sami sebe zaznamili, ali se pa niso dosti osirali na otekline na obolenem delu telesa, valde utrganja, ali kile. Kako je pa s Vami? Ali se tudi Vi sanemarjate s tem, da nošite le kako obvezo, ali kaj drugega? Tako obveza je slaba za silo, podobna slabi opori pri veliki steni, da se ne poruši. Tako obveza ne more tako delovati, kakor kaka mehanična priprava. Če se prevede stisneta z obvezo, ustavlja to cirkulacijo krvi; tako obveza drugje tudi oslabele mišice, ki potrebujejo največ prehrane.

Veda in umetnost je pa iznala način, ki vsemu temu odponaga. Vsakdo, ki nosi sedaj kako obvezo, ali paš negakile, naj ki enkrat ZASTONI postukne takovano PLAPAO metodo, ki je najbolj umetna, logična in uspešna pri domačemu zdravljenju kile. Ta način je še svetovalno znam.

PLAPAO BLAZINICA, kadar se jo tesno k telesu pritiamo, se ne premakne s prostora, valed tega tudi bolnika nič ne teži. Ta blazinica je mehka kot snemet, lahka pri nošnji in po ceni. Rabite jo kile med delom, ali počitkom. Nima nič jermenov, privez, ali trakov.

Ušite se torej kako je mogoče ustavlja ti naravnim potom odprtino utrganja (kilo) da Vns isto ne bo vedno težilo. Pošilite svoje ime in naslov za danes na naslov: PLAPAO CO., Block 3267, St. Louis, Mo., da Vam pošljemo ZASTONJ na poskušajo Plapao in vsa potrebna navodila.

STAVINSKO IN POSOJILNO DRUŠTVO 'SLOVENSKI DOM'
CHICAGO, ILL.

Staro čez 10 let. Prvo, najstarejše in največje slovensko društvo te vrste v Chicagu. Posluje v navadnih prostorih vsak terek zvečer od pol 8. do 9. ure. Izdaja nove serije vsak prvi terek meseca januarja, aprila, julija, in oktobra.

Posojuje denar po 6 procentov od sto na hiše, ali knjige.

Dne 31. decembra 1918 je imelo društvo posejonega.

Na posestva \$ 95,200.00
Na knjige 8,600.00
Skupaj \$103,800.00

Uradniki tega društva so večinom vsi hišni posestniki, ter jamčijo za varnost društva z vsem svojim premoženjem. Torej denar je varno naložen, kakor je bil dosedaj.

Uradniki:
John Zefran, predsednik; Jostj Zupanič, tajnik, 1824 W. 22. Pl.
— Telefon: Canal 7130. John Ter-selich, blagajnik.

Nadzorniki:
Anton Gregorich, Anton Kreme-sec, Martin Senica, Frank Grill, Maks Omerzel, A. Batisteg in Anton Banlich.

Denarne pošiljatve

— za —

KRANJSKO, ŠTAJERSKO, HRVATSKO SLAVONIJO, BOSNO

pošilja po pošti in kablju pod našo garancijo.

DANAŠNJE CENE:

Kron 100	\$ 4.40
1,000	43.00
10,000	425.00

STATE COMMERCIAL AND SAVINGS BANK

1935-37 Milwaukee Ave., blizu Western Ave. CHICAGO, ILLINOIS.

Odprto dnevno od 9—6. Ob pondeljkih in sobotah od 8:30 zjutraj do 8:30 zvečer. Ob nedeljah od 10—12.

NOVICA!

Iz pravega pristnega hmelja in PURITAN MALT EKTRAKTA si vsak lahko naredi doma 6 galonov najboljšega hmelovca za \$1.50. Poskusite enkrat, da se prepričate. Natančna navodila pošljemo z naročino. Naročnina za manj kot \$1.50 se ne pošilja. Z naročnino vred pošljite money order, bančni ček ali draft. —

Iščemo, zastopnikov.

Vse pošiljatve se naj naslovijo na

M. Mladič, J. Verderbar Company

2603 So. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILL. (un. inc.)

Bodite previdni z denarjem!

Nalagajte ga v zanesljive banke!

Bolj kakor kdaj preje, je sedaj potreben ta opomin, kajti valed večje množice denarja med ljudstvom delajo špekulantje velike dobičke z onimi, ki jim gre do limanice.

Naš denarni zavod je zanesljiv in poznan med narodom po svoji uljudni in hitri postrežbi.

- Mi plačujemo na hranilne uloge

po **3%**

ki jih pripišemo k glavnici ako jih ne dvignete.

Naša banka je pod nadzorstvom vlade Združenih držav in članica federalnega rezervnega sistema.

Pri pošiljanju denarja v Jugoslavijo bodite previdni. Brezvestni mešetarji nastavljajo sedaj kronam visoke cene, ker se hočejo okoristiti z nevednostjo ljudstva.

Povprašajte nas za nasvet in cene, kadar želite poslati denar v staro domovino!

Ako imate doma Liberty Bonde, izpostavljene nevarnostim ognja in tatov, prinesite jih k nam ter Vam jih bomo shranili brezplačno.

Posloplje, kjer so naši uradi, je naša lastnina. Odprto vsak dan izven nedelj in praznikov od 9. dop. do 3. pop.

THE JOLIET NATIONAL BANK
JOLIET, ILLINOIS

Kapital \$150,000.00. Prebitok \$360,000.00.

Emil Bachman Inc.

2107 So. Hamlin Ave. CHICAGO, ILLINOIS.

Največja slovsanska tvornica društvenih zastav, znakov, regalij, kap, uniform in drugih društv. potrebščin. Se toplo priporoča cenj. društvom K. S. K. J.

Poskusite enkrat s kakim naročilom pri nas in dobro boste postreženi.

MINERS STATE BANK.
CHISHOLM, MINN.

S tem se vam naznanja, da nam je zopet mogoče pošiljati DENAR V VSE KRAJE JUGOSLOVANSKIH DRŽAV. Denar pošiljamo po dnevnem kurzu, ter jamčimo za vsako pošiljatev.

Dalje se vam priporoča za hranilne uloge in vse druge bančne posle. Banka posluje pod strogim državnim nadzorstvom, in vaše uloge so pri nas absolutno varne.

Za pojasnila nam pišite v slovenščini.

ZNAMENJE ŠTIRIH

Londonska povest.

Angleški spisal A. Conan Doyle. Poslovenil D. B-t-n.

DEVETO POGAVLJE.

Sledu Zmanjka.

Sele pozno popoldne sem se vzdudil iz sladkega spanja, ki me je pokrepčalo. Serlok Holmes je sedel še vedno na istem mestu ko zjutraj; seveda gosli je bil položil zopet nazaj v kot in se zamislil v neko knjigo. Ko sem se začel premikati, je pogledal proti meni; njegovo obličje pa je bilo resno in nemirno.

"Kako ste vendar trdno spali," mi je rekel, "bal sem se že, da vas bodeva vzbudila."

"Ničesar nisem slišal. So li morda došla nova poročila?"

"Žal da ne. Pričakoval sem še sedaj kaj gotovega izvedeti, pa ni nič, in to me zelo vznemirja. Ravno kar je bil tu Wiggins s svojimi poročili. Pravi, da ni kakega sledu o parniku. To me tem bolj jezi, ker je vsaka ura največjega pomena."

"Ali jaz ne bi mogel ničesar storiti? Popolnoma sem se izpočil in pripravljen sem za vsako podjetje."

"Ne midva morava le čakati; če odideva z doma, bi lahko dospelo kako poročilo v najini odsotnosti in nastala bi neprijetna zamuda. Vi, gospod doktor, lahko storite, kar vam drago, meni pa ne preostaja drugega, nego biti na straži."

"Potemtakem lahko obiščem zdaj gospo Cecilijo Forester v Camberwellu. Izrazila mi je večeraj to željo," sem pripomnil jaz.

"Gospo Forester?" je vprašal Holmes s pomenljivim nasmehom.

"I, seveda, tudi gospodično Morstan. Obe komaj čakate, da bi kaj izvedele."

"Le nikar jima preveč o tej stvari ne govorite," je pristavil Holmes. "Ženskam ne smemo nikoli zaupati skrivnosti, tudi najzanesljivejšim ne."

Nisem se hotel pričakati z njim zaradi te drzne sodbe o ženskih.

"V eni ali dveh urah se vrnem," sem mu odgovoril.

"Že prav! Dobro srečo! Toda počakajte še malo! ker vas pelje pot že tako ali tako na ono stran reke, lahko oddaste Diano zopet nazaj. Skoro gotovo je ne bodeva več potrebovala."

Vzel sem torej psa seboj in ga oddal staremu Shermanu, povrhu sem mu pa še odrajtal pol gvineje (deset kron.) V Camberwellu sem našel gospodično Morstan še nekoliko utrujeno po dogodkih preteklega noči, vendar pa je silno želela slišati nova poročila. Pripovedoval sem sicer vse, kar sva s Holmesom storila, vendar sem najstrašnejše podrobnosti zase pridržal. Omenil sem jima sicer smrt Šoltovo, toda zamolčal pri tem način, kako je bil nesrečen usmrčen. Pa tudi brez tega je bila moja povest tako grozna, da sta se obe zgržali.

"Pravi pravcati roman!" je vzkliknila gospa Forester, "osleparjena gospiča, zaklad v znesku pol milijona, črn ljudožrelec, morilec z leseno nogo, kaj hočete še več romantike?"

"In dva hrabra viteza kot varuha sirot", je pristavila gospodična Morstan in se mi obenem prav sladko nasmehnila.

"Toda gospiča, kako morete biti tako mirna? Vsa vaša usoda je vendar odvisna od srečnega izida tega zosledovanja. Pomislite le, kaj se pravi, kar naenkrat za bogateti tako, da se vam bo ves svet uklanjal!"

V svoje največje zadovoljstvo sem zapazil, da gospiče misel na to sijajno prihodnost ni kar čisto nič prevzela. Otrpela je z glavo, ko da gre za stvar, ki jo le malo zanima.

"Žal mi je ubogega Tadeja Šolto," je odgovorila, "za drugo se ne brigam. Že takoj v začetku se je pokazal nasproti nam kot dober in pošten mož in mislim, da je naša dolžnost, da ga rešimo iz te strašne in neosnovane obdolžitve."

Šele proti večeru sem zapustil Camberwell in se vrnil domov, ko se je že mrak vlegel na zemljo. Holmesova knjiga in pipa sta ležali poleg stola, o njem pa ni bilo ne duha ne sluha.

"Gospod Holmes je gotovo šel z doma?" sem vprašal gospo Hudson, ki je prišla zapirat okna.

"Ne, gospod doktor, še vedno je v sobi. Veste kaj, "je nadaljevala tiho, "jaz sem prav v skrbeh zanj."

"Zakaj vendar?"

"Poslušajte, gospod doktor," je pričela najina gospodična, "zdi se mi zelo čuden. Ko ste vi odšli, je jel letati po sobi gori in doli tako dolgo, da je že mene začela glava boleti od teh trdih korakov. Slišala sem ga samega seboj govoriti, in vselej, kadar je zapel hišni zvočec, je pri tej priči stal na stopnicah in kričal: "Kaj pa je, gospa Hudson?"

"Sedaj se je pa zaklenil v svojo sobo, toda še vedno slišim njegove korake, kakor prej. Da bi le ne zbolel, gospod doktor. Hotela sem mu nasvetovati neko hladilno zdravilo, toda pogledal me je tako čudno, da niti ne vem, kako sem prišla zopet iz njegove sobe."

"Brez potrebe si delate skrbi, gospa Hudson," odgovorim nato. "Tudi jaz sem ga že pogosto videl v enakem položaju. Gotovo zopet preiščuje kako zadevo, ki mi ne da miru."

Delal sem se na ta način vpričo najine gospodične pogumnega, toda tudi meni je bilo nekako čudno pri sru, ko sem slišal celo noč od časa do časa zamolki glas njegovih korakov. Kajti znano mi je bilo le predobro, kakšna muka je bila za njegov živahni duh, da je bil takorekoč prisiljen čakati in mirovati. Pri zajtrku se mi je zdel res ves zdelan, tanka rdečica na njegovem licu pa je kazala mrzlično razburjenost njegove notranjosti.

"Še zdravje si boste pokvarili," sem pripomnil. "Tudi ponoči si niste privoščili pokoja."

"Nisem mogel spati," je odgovoril Holmes, "peklenska uganika mi ne da miru. To je že preneumno, da naju ovira tako neznamenat zadržek, ko je bilo že vse drugo premagano. Poznam ljudi, poznam parnik, vem za vse in pri vsem tem ne morem dobiti nikakega poročila. Vpregel sem še druge sile, rabil sem vse pripomočke, ki sem jih imel pri rokah. Cela reka na obeh straneh je preiskana, pa zastoj; tudi gospa Smith ni dobila nikakega poročila o svojem možu. Kmalu bom prišel od tega zaključka, da so ladjo navrtali in potopili. Vendar tudi temu bi se dalo ugovarjati."

"Morda nama je pa gospa Smith povedala napačno smer?"

"Ne, na to nama ni treba misliti. Izvedel sem namreč, da je res neka ladja, ki je popolnoma taka, kakor jo je žena popisala."

"Morda pa niso šli na morje, ampak po neki navzgor?" sem pripomnil jaz.

"Tudi na to sem mislil in poslal poizvedovati tja do Richmonda. Če danes ne dobim poročila, se odpravim zjutraj sam na pot in poiščem moža, namesto ladje. Toda upam, da dobiva še poprej kakor, poročilo."

Toda od nikogar ni bilo glasu. Izvedela nisva niti od Wiggins niti od kake druge strani tudi najmanjše stvarce ne. Po časopisih se je mnogo pisalo o žaloigrki, ki se je dogodila v Norwoodu. Večina poročil je bila nasprotnih Tadeju Šolto. Toda druge posebne novice nisva izvedela iz časopisov, ko to, da se bo vršila drugi dan sodnijska obravnava.

Zvečer sem se zopet napolil v Camberwell, da poročam o najinem neuspehu. Domov prišedši sem našel Holmesa zelo čmernega in potrtega. Govoril je malo; celi večer se je pečal s težkim kemičnim razkrojevanjem. Razgreval je retorte in destiliral sopenare in na posled provzročil tak smrad, da sem šel iz sobe. Še proti jutru sem slišal, kako se je ukvarjal s svojimi pripravami in steklenicami; gotovo je imel opraviti še vedno s tistim posebno prijetno dišečim poskusom.

Zjutraj na vse zgodaj sem zagledal v svoje veliko začudenje Holmesa, ki je stal kot mornar obblečen pred mojo posteljo. Imel je na sebi navadno volneno jopico, krog vratu pa debelo, rdečo ovijalko.

(Dalje prihodnjič.)

Slabosti v poletju.

Kako zamorete pripisovati Křivdo želodcu, če se ne počutite dobro v teh mesecih? Vi uživajte preveč hrane; morda polnite želodec s stvarmi, katere so neprebavne; morda se premalo gibljete na prostem ter se rajši vozite z avtomobilom itd. Če bi v tem slučaju vprašali za kak nasvet, tukaj je: Pazite, da se vam bo črevesje redno čistilo; redno čiščenje najbolj pospešuje Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino! To zdravilo učinkuje ter deluje točno in brez vseh bolečin. Je zelo prijetnega okusa. Narejeno je iz prvskov, ki so znani kot najbolj čisti stili črevesja. To zdravilo dobiti v lekarni. Če vas muči hrčtobol, pošljite takoj po Trinerjev Liniment, to vam bo dalo hitro odpoč; to zdravilo ne povzroča mehurjev na koži. Dobite ga v vseh lekarnah. Joseph Triner Co., 1333-1343 So. Ashland Ave., Chicago, Ill. (Adv.)

POZOR!!!

Rojakom, ki žele doma delati hmelovec, naznanjamo, da so naši zastopniki, pri katerih se dobe "Puritan Malt Extract" sledeči: za Herminie, Pa. Anton Zornik; Moon Run, Pa. Frank Maček; De Pue, Ill. Ignac Benkše, Gilbert, Minn. Leo Kukar; Springfield, Ill. John Underwood; Chicago, Ill. John Tomažič, vogal W. 22. St. in Lincoln St.; Smithton, Pa. Jos. Radišek; Wick Haven, Pa. Anton Radišek; Crested Butte, Colo.; Matt Stajduhar. Iščejo se še nadaljši zastopniki.

M. Mladič, J. Verderbar, Co.
2603 So. Lawrence Ave.
Chicago, Ill.

DENAR V DOMOVINO.

Na Kranjsko, Štajersko, Koroško, Slavonijo in v Istro ter Goriško in vse dežele Jugoslavije, pošljemo zdaj točno in zanesljivo. Jamčimo vsako pošiljatev.

Zdaj pošljemo:	
100 kron za	\$ 6.00
500 kron za	29.00
1000 kron za	57.00
100 lir za	14.00
500 lir za	69.00
1000 lir za	137.00

Pošljite denar po Money Orderju ali Chicago Draftu.

AMERIKANSKI SLOVENEK,
Joliet, Illinois.

DRUŠTVO "MARIJE SEDEM ŽALOSTI" ŠT. 80. K. S. K. J.,
N. S. PITTSBURGH, PA.

ima svojo redno mesečno sejo vsake drugo nedeljo v mesecu v Kranjsko Slovenskem Domu, 57 in Butler St., Pittsburgh, Pa.

Uradniki za leto 1919:
Predsednik: John Mravintz, 1107 Haslage Ave., N. S. Pittsburgh, Pa.
I. tajnik: Frank Trempus, 5146 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa.
Zastopnik: Jurij Greguraš, 4517 Butler St., Pittsburgh, Pa.

Društ. zdravnik: Dr. C. J. Stybr, 865 Lockhart St., N. S. Pittsburgh.

Člani se sprejemajo v društvo od 16. do 50. leta; posmrtnina je \$1000, \$500 ali \$250. Naše društvo plačuje vsak dan en dolar, ali \$7.00 bolniške podpore na teden.

Slovenci in Hrvati, kateri še niso pri nobenem društvu, spadajočem h K. S. K. J. se uljudno vabijo pod zastavo zgoraj omenjenega društva.

Za vsa pojasnila se obrnite na zgoraj imenovane uradnike društva. V slučaju bolezni se mora vsak član tega društva oglasiti pri sobratu John Golobčič, 5621 Carnegie Ave., Pittsburgh, Pa., isti dan ko zbolil in ravno tako zopet ko ozdravi.

KAVA BODE ŠE DRAŽJA.

Kupite jo sedaj! Pri nas dobite fino kavo od 35c naprej.

Ivan Gottlieb,
slovenska trgovina,
1821 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telef.: Canal 3073.

Marija Sluga
1826 W 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephons Canal 4739
izkušena in z državnim dovoljenjem potrjena BABICA
se uljudno priporoča slovenskim in hrvaškim Slovenim in ozekim Slovenim.

Prodajam ŠIFKARTE

Za najhitreje, najsigurnejše in največje parobrode vseh prekmorskih črt — osobito za

Cunard in francosko progo.

Denar pošiljam v stari kraj po najnižjih dnevnikih kurzih s posredovanjem najsigurnejših denarnih zavodov.

JOHN ZVETINA, 1726 S. Racine Ave. vogal 18. ceste
M. V. SKVARCA, poslovodja. CHICAGO, ILL.

Telefon: Canal 4503.

Za poštenu poslovanje jamči moja 25 letna uspešna skušnja v tej trgovini. Pišite glede kretanja parnikov, pridobitve potnih listov (posov) in vožnih cen.

POZOR! POZOR!

Išel je novi občirni cenik DO MAČIH ZELIŠČNIH ZDRAVIL (priporočenih po župniku Kneippu).

Poleg vsakega zdravila je na kratko razloženo, za kaj in pri kateri bolezni se rabi. Ta cenik bo vodnik k Vašemu zdravju. Pišite ponj še danes. Pošljem ga brezplačno.

Math. Pezdin,
Box 772, City Hall Sta.,
New York, N. Y.

SAMO IZKUŠEN NOTAR

Vam zamore urediti Vaše posle v starem kraju. Za izdelovanje pooblastil, kupo-prodajnih pogodb, vknjižb, izbrisov, potrdil, obveznic i. t. d. se vedno obrnite na mene. MOJA PRAKTIČNA IZKUŠNJA VAM JAMČI DOBRO DELO.

Varujte se slavnatih modrijanov in mazačev! Pojasnila glede potovanja v staro domovino dajem brezplačno.

ANTON ZBAŠNIK, Javni Notar,
soba 102 Bakewell Bldg.,
Corner Diamond and Grant Sts., Pittsburgh, Pa.
(Naslov na domu 5633 Butler St.)

Zaupno zdravilo prinaša iznenadenja.

Skoro že 30 let se Trinerjeva zdravila uspešno rabijo z največjim zaupanjem. A to tudi radi pravega vzroka, ker zaupnost izdelovalca zasluži popolno zaupanje in čišlanje od strani številnih odjemalcev. Malo povišanje cen je sedanja potreba, da se ohrani zanesljiva vsebina izdelkov. Branili smo se dolgo zoper draginjo na vseh številnih potrebščinah naših, a novi vojni davek nam je spodbil še zadnji stebel in morali smo cene nekoliko povišati. Vsak prijatelj Trinerjevih lekov priznava brez ugovora, da v sedanosti, ko moramo veliko več plačevati za potrebščine, in tudi lekarja stane stvar več, ni bilo mogoče draginji v okom priti. Zato pa bo vrednost Trinerjevih lekov povrnila odjemalcem vse kar več plačajo za nje.

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

torej ima tako zaupanje in vspeh med svetom, ker učini, da bol zgubi svoje stališče. Izmed vseh boleznih jih je devdeset odstotkov povzročenih in spčetih v želodcu. Trinerjevo Zdravilno Grenko Vino očisti želodec iz odstrani iz notranjine drobovja vse nabrane nepotrebne in strupene snovi, ki so nekakšen brlog zlotvornih tvarin zavirajočih pravilno delovanje drobovja. Trinerjevi lek: so prosti vsakršne nepotrebne mešanice in vsebujejo le potrebne zdravilne grenke koreninice ter krasno šarčete rdeče vino. V zadevi zabasnanosti, neprebavnosti, glavobola, pol-glavobola, nervoznosti, navadae slabobe, kakor tudi v želodčnih neprilikah, ki rade nadlegujejo šenske ob premembni hitja ali rudarje in druge delavce, ko delajo in vdihavajo plin, če rabite ta lek, boste našli v njem neprecenljivo vrednost. Dobite ga v vseh lekarnah.

TRINERJEV LINIMENT

prodere vselej v koren bolečine, zato pa je zlasti v slučaju protina, ali revmatizma, nevralgije, lumbago, otrplosti glečnejv in drugih, najhitrejša in gotovo pomoč. Jako je dobro tudi v zadevah odrgnin in oteklin itd., tudi za drgnjenje živcev in za mazanje po kopanju nog. Dobite je v vseh lekarnah.

Trinerjev Antiputrin

je izvrstno in prav prijetno zdravilo za navadno rabo znotraj. Posebno za izpiranje grla in ust; istotako za čiščenje ran, izpuščajev in drugih kožnih otvorov. Dobi se v vseh lekarnah.

NAJNOVEJŠE NAGRADE SO DOBILA TRINERJEVA ZDRAVILA V MEDNARODNIH RAZSTAVAH:
GOLD MEDAL—SAN FRANCISCO 1915, GRAND PRIX—PANAMA 1916.

JOSEPH TRINER CO.
Manufacturing Chemists
1333-1343 So. Ashland Ave. CHICAGO, ILLINOIS

POD VLADNIM NADZORSTVOM ZEDINJENIH DRŽAV.

Ustanovljena leta 1857

Nacionalizirana leta 1864

ŽE 60 LET

je ta banka varno čuvala in držala prihranke ljudstva našega mesta. Ustanovljena je bila leta 1857. Sedaj ima že 14,000 ulagateljev. Njeno skupno premoženje, ali imetje znaša nad \$8,500,000.00. Preostanek glavnice in čisti dobiček znaša nad \$550,000.00, kar se drži v posebnem zaščitnem skladu.

Naložite torej Vaše prihranke v
NAJSTAREJŠI IN NAJVEČJI BANKI V JO LIETU.

3% Narastlo obresti se polletno pripisujejo k glavnici, **3%** all pa izplačujejo na hranilne uloge od \$1.00 naprej.

FIRST NATIONAL BANK OF JOLIET.
Joliet, Illinois.
"LJUDSKA BANKA".